

DRAUGAS

PERIODICALS
June 15,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, BIRŽELIO - JUNE 15, 2000

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06/14/00

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-385-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr. 117

Kaina 50 c.

Politizuota istorija Vilniui gali baigtis sumaištimi

Vilnius, birželio 14 d. (Elta) — Sostinės meras Rolandas Paksas trečiadienį atviru laišku kreipėsi į miesto gyventojus, paaiškindamas painią istoriją, pasak jo, apie „neva slepiamas Vilniaus skolas“ ir įspėdamas, kad jeigu savivaldybė bus priversta iškart sumokėti visus fizinių asmenų mokesčius, tai gali sukelti sumaištį mieste.

R. Pakso teigimu, istorija, kurios priežastis yra sudėtinga Lietuvos ekonominė ir teisinė situacija, politikai pavertė skandalu tik artėjant Seimo rinkimams.

Meras priminė, kad valstybės biudžetas Vilniaus savivaldybei skolingas per 100 milijonų litų, o ji skolas galės grąžinti tik atgavusi iš biudžeto priklausancius pinigus.

„Jei savivaldybė nemokėtų nustatyto darbo užmokesčio, mokytojai turėtų savo teises ginti teismuose arba imtų streikuoti, kaip jau atsitiko ne viename mieste“. „Valstybė buvo ir yra 'visų visko'. Baisiausia, kad ji yra ir 'visų žmogaus', rašoma Vilniaus vadovo laiške.

R. Pakas įsėpa, kad jeigu bus grėštuotos savivaldybės

sąskaitos, vėl labiausiai nukentės žmonės — mokytojai negaus atlyginimų. „Jei busime priversti mokėti iškart visus fizinių asmenų mokesčius, gyvenimas mieste sustos, nebegalėsime atlikti net būtiniausių kasdieninių darbų“, tvirtina savivaldybės vadovas, spėdamas, kad toks ir yra keliamas tikslas — supriešinti miesto gyventojus ir sukelti sumaištį.

Generalinė prokuratūra pradėjo tikrinti Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pateiktą medžiagą apie finansinę drausmę Vilniaus savivaldybėje, kuri yra smarkiai įsiskolinusi valstybei. Savivaldybėje bei jai pavaldžiose švietimo įstaigose nuo 1994 m. nuolat augusios fizinių asmenų pajamų mokesčio nepriemokos 2000 metų I ketvirtį viršijo 94 mln. litų.

„Šiandien neva kaltiausias Paksas. Vien todėl, kad jis ne konservatorius. Suprantama ir kita tokio politinio oponentų elgesio priežastis — iki rinkimų laikas tirpsta greičiau, nei to norėtų valdančioji partija“, rašo R. Pakas atvirame laiške vilniečiams.

Liberalai pasiruošę testuoti „naująją politiką“

Vilnius, birželio 14 d. (Elta) — Lietuvos liberalų sąjungos valdyba tikisi, kad Vilniaus miesto savivaldybės skolų valstybės biudžetui istorija bus objektyviai išaiškinta. Ši politinė jėga taip pat pareiškė esanti pasiruošusi surengti forumą „naujosios politikos“ sampratą aptarti ir bendradarbiauti su partijomis, siekiančiomis, kad 2000 metų Seimo rinkimai vyktų pagal „naujosios politikos“ principus.

Liberalų sąjungos valdybos pareiškime, kurį pasirašė partijos vicepirmininkas Eugenijus Grentvilas, pažymima, kad neišspręsti vyriausybės ir savivaldybių finansinių santykių klausimai leidžia centrinei valdžiai bet kada pažaboti politškai neparankias savivaldybės arba jas supriešinti.

„Galima tik spėti, kodėl nuo 1994 metų besitiesiančiai problemai, apie kurią Vilniaus miesto vadovai nuolat informuodavo šalies Finansų ministeriją bei vyriausybę, suteikiamas 'sprogusios bombos' efektas būtent dabar, artėjant Seimo rinkimams“, svarstoma Liberalų sąjungos valdybos pareiškime.

Jame taip pat apgailestaujama, kad Centro (CS) ir Naujosios sąjungos (NS) vadovai vienašališkai paskelbė atidedą planuotą bendrą surengti konferenciją, skirtą „naujosios politikos“ sampratą aptarti, kol bus išaiškinta vadinamoji

„Vilniaus skolų“ problema. „Konferencijos rengimo partneriai nepasitarė su Lietuvos liberalų sąjunga ir, kaip derėtų 'naujosios politikos' šalininkams, nepranešė apie tai kolegoms, su kuriais vos prieš porą savaičių deklaravo naujų santykių Lietuvos politikoje formavimą“, apgailestauja liberalai. Naujoji politika, jų nuomone, neturėtų būti vykdoma senosios politikos priemonėmis. Liberalai taip pat pažymi, kad CS ir NS bei jų vadai rinkimų metais irgi gali tapti skandalų bei politinių priešininkų kritikos aukomis.

„Negi tuomet jie irgi paskubės pareikšti palauksiantys ir neturėsiantys bendrų renginių su neegzistuojančiais bei galimos koalicijos partneriais, kol apie juos rašys laikraščiai ir kalbės skubotų išvadų neven-giantys politikai?“, klausia Liberalų sąjungos valdyba.

Lietuva panaikino mokesčių už specialias vizas JAV piliečiams

Vilnius, birželio 14 d. (BNS) — Lietuvos vyriausybė trečiadienį nutarė panaikinti konsulinį mokestį už specialinių vizų išdavimą JAV piliečiams.

Specialiosios vizos yra išduodamos užsieniečiams, atvykstantiems į Lietuvą studijuoti arba dirbti ilgesniam nei 3 mėnesių laikotarpiui. Už šią vizą Lietuva ima 50 JAV dolerių mokestį.

Lietuvos Konsulinio mokesčio įstatymo 5 straipsnis nustato, kad vyriausybė turi teisę pariteto pagrindais padidinti, sumažinti arba panaikinti konsulinį mokestį už vizas, atsižvelgdama į tai, kokio dydžio mokestį ši valstybė ima iš Lietuvos juridinių ir fizinių asmenų.

JAV piliečiai iki šiol mokesčio konsulinį mokestį už specialinių vizų išdavimą, o

Nuotr.: Tarptautinis kongresas „Komunizmo nusikaltimų įvertinimas“ Vilniuje birželio 14-ąją — Gedulo ir vilties Kestutis Vanago (Elta) nuotr.

Komunizmo nusikaltimams senaties nėra

Vilnius, birželio 14 d. (Elta) — Tris dienas Vilniuje vykusio tarptautinio kongreso „Komunizmo nusikaltimų įvertinimas“ dalyviai nusprendė kreiptis į Jungtines Tautas, pasaulio demokratinių valstybių parlamentus ir vyriausybes, ragindami nedelsiant įsteigti tarptautinį komunizmo ir komunistinių nusikaltimų tribunolą.

„Nacizmas — seniai pasmerktas, nacistiniai nusikaltimai nubausti. Tokio pat teisingumo atpildo turi sulaukti ir komunistiniai nusikaltimai. Jie nedelsiant turi būti perduoti valstybėms, kuriose padarė nusikaltimus, arba tarptautiniam teismui“.

Tarptautiniame kongrese komunizmo nusikaltimams įvertinti, kurio pirmųjų dviejų dienų posėdžiai vyko Seimo rūmose, dalyvavo 23 valstybių atstovai, buvo pristatyti ir aptarti 53 pranešimai. Daugiausia, net 11, pranešimų buvo iš Lietuvos, 7 — iš JAV, 6 — iš Estijos.

Birželio 14-ąją Vilniaus koncertų ir sporto rūmose vykusioje baigiamajame kongreso posėdyje kalbėjęs arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, akademikas Antanas Tyla, taip pat užsienio valstybių atstovai pabrėžė komunizmo pavojus mūsų dienų pasauliui, milžinišką moralinę žalą buvusio komunistinio režimo valstybėms, reikalavo vadinti šiuos utopinę ideologiją ir neapykantą pagrįstus režimus tikraisiais vardais. Tai — melas nuo pradžios iki galo, karas ir mirtis. Komunizmo sąskaitoje — šimtas milijonų gyvybių.

Tai, kad komunizmas, kaip ir fašizmas, yra pasaulinis ir didžiausias dvidešimtojo amžiaus nusikaltimas, rašoma ir kongreso priimtam nutarime dėl komunizmo ideologijos ir doktrinos pasmerkimo.

Nutarime dėl užkardymo priemonių prieš komunizmo atstatymą skelbiama, kad komunistų struktūros buvusios „socialistiniame lageryje“ dar neišardytos, komunistai uoliai skverbiasi į kitas partijos vizos atitinka tą JAV vizų kategoriją, už kurią išdavimą Lietuvos piliečiams JAV mokeskį panaikino šiemet balandį.

jas, klasta ir apgaule braunasi į jų vadovybes. Komunizmas atgyja Baltarusijoje, Serbijoje. Kongreso dalyviai ragina visų demokratinių valstybių parlamentus ir demokratiniams įstatymais užkirsti kelią komunizmo atstatymui.

Kreipimąsi į Jungtines Tautas dėl tarptautinio teismo papildo kreipimąsi į pasaulio visuomenę ir tarptautines visuomenines organizacijas. Jame raginama skatinti savo šalių parlamentus ir vyriausybes paremti teismo steigimą.

Tarptautinio kongreso dalyviai taip pat priėmė nutarimą dėl „genocido“ sąvokos. Siūlo-

ma šios sąvokos reikšmę išplėsti, kad ji apimtų ne tik tautų, bet ir politinių bei socialinių žmonių grupių fizinį naikinimą. Komunistiniai totalitariniai režimai kaip tik ir vykdė tokius nusikaltimus, tačiau dėl „genocido“ apibrėžimo netikslumų jiems iki šiol galioja senaties terminas.

„Buvo priimti nutarimai ir dėl komunistinių okupacinių režimų padarytos žalos atlyginimo, dėl tarptautinio bendradarbiavimo tiriant ir teisiškai įvertinti komunizmo nusikaltimus“.

Tarptautinio kongreso dalyviai taip pat priėmė nutarimą dėl „genocido“ sąvokos. Siūlo-

ma šios sąvokos reikšmę išplėsti, kad ji apimtų ne tik tautų, bet ir politinių bei socialinių žmonių grupių fizinį naikinimą. Komunistiniai totalitariniai režimai kaip tik ir vykdė tokius nusikaltimus, tačiau dėl „genocido“ apibrėžimo netikslumų jiems iki šiol galioja senaties terminas.

„Buvo priimti nutarimai ir dėl komunistinių okupacinių režimų padarytos žalos atlyginimo, dėl tarptautinio bendradarbiavimo tiriant ir teisiškai įvertinti komunizmo nusikaltimus“.

Tarptautinio kongreso dalyviai taip pat priėmė nutarimą dėl „genocido“ sąvokos. Siūlo-

ma šios sąvokos reikšmę išplėsti, kad ji apimtų ne tik tautų, bet ir politinių bei socialinių žmonių grupių fizinį naikinimą. Komunistiniai totalitariniai režimai kaip tik ir vykdė tokius nusikaltimus, tačiau dėl „genocido“ apibrėžimo netikslumų jiems iki šiol galioja senaties terminas.

„Buvo priimti nutarimai ir dėl komunistinių okupacinių režimų padarytos žalos atlyginimo, dėl tarptautinio bendradarbiavimo tiriant ir teisiškai įvertinti komunizmo nusikaltimus“.

Tarptautinio kongreso dalyviai taip pat priėmė nutarimą dėl „genocido“ sąvokos. Siūlo-

ma šios sąvokos reikšmę išplėsti, kad ji apimtų ne tik tautų, bet ir politinių bei socialinių žmonių grupių fizinį naikinimą. Komunistiniai totalitariniai režimai kaip tik ir vykdė tokius nusikaltimus, tačiau dėl „genocido“ apibrėžimo netikslumų jiems iki šiol galioja senaties terminas.

ma šios sąvokos reikšmę išplėsti, kad ji apimtų ne tik tautų, bet ir politinių bei socialinių žmonių grupių fizinį naikinimą. Komunistiniai totalitariniai režimai kaip tik ir vykdė tokius nusikaltimus, tačiau dėl „genocido“ apibrėžimo netikslumų jiems iki šiol galioja senaties terminas.

„Buvo priimti nutarimai ir dėl komunistinių okupacinių režimų padarytos žalos atlyginimo, dėl tarptautinio bendradarbiavimo tiriant ir teisiškai įvertinti komunizmo nusikaltimus“.

Tarptautinio kongreso dalyviai taip pat priėmė nutarimą dėl „genocido“ sąvokos. Siūlo-

ma šios sąvokos reikšmę išplėsti, kad ji apimtų ne tik tautų, bet ir politinių bei socialinių žmonių grupių fizinį naikinimą. Komunistiniai totalitariniai režimai kaip tik ir vykdė tokius nusikaltimus, tačiau dėl „genocido“ apibrėžimo netikslumų jiems iki šiol galioja senaties terminas.

„Buvo priimti nutarimai ir dėl komunistinių okupacinių režimų padarytos žalos atlyginimo, dėl tarptautinio bendradarbiavimo tiriant ir teisiškai įvertinti komunizmo nusikaltimus“.

Tarptautinio kongreso dalyviai taip pat priėmė nutarimą dėl „genocido“ sąvokos. Siūlo-

ma šios sąvokos reikšmę išplėsti, kad ji apimtų ne tik tautų, bet ir politinių bei socialinių žmonių grupių fizinį naikinimą. Komunistiniai totalitariniai režimai kaip tik ir vykdė tokius nusikaltimus, tačiau dėl „genocido“ apibrėžimo netikslumų jiems iki šiol galioja senaties terminas.

„Buvo priimti nutarimai ir dėl komunistinių okupacinių režimų padarytos žalos atlyginimo, dėl tarptautinio bendradarbiavimo tiriant ir teisiškai įvertinti komunizmo nusikaltimus“.

Tarptautinio kongreso dalyviai taip pat priėmė nutarimą dėl „genocido“ sąvokos. Siūlo-

ma šios sąvokos reikšmę išplėsti, kad ji apimtų ne tik tautų, bet ir politinių bei socialinių žmonių grupių fizinį naikinimą. Komunistiniai totalitariniai režimai kaip tik ir vykdė tokius nusikaltimus, tačiau dėl „genocido“ apibrėžimo netikslumų jiems iki šiol galioja senaties terminas.

ma šios sąvokos reikšmę išplėsti, kad ji apimtų ne tik tautų, bet ir politinių bei socialinių žmonių grupių fizinį naikinimą. Komunistiniai totalitariniai režimai kaip tik ir vykdė tokius nusikaltimus, tačiau dėl „genocido“ apibrėžimo netikslumų jiems iki šiol galioja senaties terminas.

„Buvo priimti nutarimai ir dėl komunistinių okupacinių režimų padarytos žalos atlyginimo, dėl tarptautinio bendradarbiavimo tiriant ir teisiškai įvertinti komunizmo nusikaltimus“.

Tarptautinio kongreso dalyviai taip pat priėmė nutarimą dėl „genocido“ sąvokos. Siūlo-

ma šios sąvokos reikšmę išplėsti, kad ji apimtų ne tik tautų, bet ir politinių bei socialinių žmonių grupių fizinį naikinimą. Komunistiniai totalitariniai režimai kaip tik ir vykdė tokius nusikaltimus, tačiau dėl „genocido“ apibrėžimo netikslumų jiems iki šiol galioja senaties terminas.

Maskva didina spaudimą dėl Lietuvos Seimo įstatymo

Maskva, birželio 14 (Interfax-BNS) — Maskvoje neatmetama galimybė, kad Lietuvos Seimo priimtas SSSR okupacijos žalos kompensavimo įstatymas gali turėti įtakos 1997 metais pasirašytos Rusijos ir Lietuvos valstybinės sienos sutarties patvirtinimui.

Valstybės sienos su Lietuva sutarties projektą drauge su teigiama Rusijos URM išvada Duma gavo balandžio pabaigoje. Tačiau trečiadienį neišvairinti diplomatiniai šaltiniai teigė, jog „visiškai galimas dalykas, kad po nedraugiško Lietuvos žingsnio dvišalės sutarties dėl sienos patvirtinimo Rusijos Valstybės Dūmoje gali būti atidėtas nenustatytam laikui“.

Dėl Seimo priimto SSSR okupacijos žalos kompensavimo įstatymo Rusijos Dūmos delegacija atšaukė savo vizitą į Vilnių, kuris buvo numatytas birželio 12 dieną. „Sprendžiant iš Rusijos parlamentarų nuotaikų, jie gali žengti ir kitus žingsnius“, sakė Lietuvos diplomatai.

Rusijos URM atstovai pareiškė, kad kol kas neparengė jokių pareiškimų dėl šio Seimo įstatymo. URM darbuotojai

priminė, kad Lietuvoje galioja gana sudėtinga įstatymų projektų įsigaliojimo sistema bei davė suprasti, kad Rusija seks, koks bus šio projekto likimas, kai jis iš Seimo pateks „į kitas institucijas“.

Rusijos Federacijos tarybos pirmininkas Jegor Strojėv mano, kad Lietuvos Seimo priimtas SSSR okupacijos žalos atlyginimo įstatymas „kelia priešiška nuotaika ir dėl to ši respublika gali būti izoliuota“.

„Tik nesuprantu, kodėl Lietuvos deputatai norėdė tokį trumpą laikotarpį? Reikėjo skaičiuoti nuo Petro I laikų. Galbūt susidarytų didesnė suma?“, ironizavo J. Strojėv. Jis mano, kad „neprošal priminti Lietuvai milžinišką finansinį ir materialinį indėlį, kuriuo Sovietų sąjunga prisidėjo prie jos ekonomikos plėtos“. „Po visko, kas buvo padaryta Baltijos regione labai, gėda ir nuodėmė kelti tokius klausimus“, pridūrė jis.

Lietuvos Seimo sprendimą Federacijos Tarybos pirmininkas vertina kaip „užkietėjusį nacionalizmą ir ekstremizmą, kuris neleistinas prieš tokią kaimynę, kokia yra Lietuva Rusijai“.

Rusija vykdo

„agresyvią diplomatiją“

Vilnius, birželio 14 d. (BNS) — Birželio 14 d. išplatintas Rusijos Užsienio reikalų ministerijos pareiškimas yra grėsmingiausias Lietuvos ir Rusijos santykių įvykis po 1991 m. pučo, teigia viena konservatorių vadovų, Seimo pirmininko pavaduotojų Rasa Juknevičienė. „Šiandien tapo aišku, kad Putin Rusija vykdo ir vykdytų agresyvią diplomatiją kaimynų atžvilgiu“, sakė ji.

Anot R. Juknevičienės, praėjusį penktadienį Rusijos URM pareiškimo „turinys yra agresyvus ir įžeidžiantis ne tik šimtus tūkstančių nuo okupacijos nukentėjusių žmonių, bet ir visus įvairių tautybių Lietuvos piliečius“.

Pareiškime, be kita ko, buvo teigiama, jog klaidinga Lietuvos jungimą į SSRS vertinti kaip vienašalį pastarosios ak-

ta, o tvirtinimai apie Sovietų Sąjungos Lietuvos „okupaciją“ ir „aneksiją“ ignoruoja politinę, istorinę bei teisinę tikrovę, todėl yra nepagrįsti.

R. Juknevičienės teigimu, „jeigu aukštesnieji Rusijos politikai neištairs šios klaidos, bus visiškai aišku, kad tai senoviška nauja Rusijos užsienio politika“.

Anot konservatorės, naujovė ta, kad Rusijos URM pareiškimas „yra rimtas posukis užsienio politikoje ir bando neigti“ dvišalių santykių pagrindus susitarimą, kurį 1992 m. liepą pasirašė Lietuvos Aukščiausios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis ir Rusijos prezidentas Boris Jelcin. Minėtojo susitarimo trečiajame straipsnyje Rusija pripažino, kad SSRS įvykdė Lietuvos aneksiją.

Anot R. Juknevičienės, „tai Rusijos gyventojų nuomonės formavimas labai įprastu, pavojingu, melagingu ir būdingu komunistinei propagandai būdu“. Konservatorė teigė mananti, kad kaip ir prieš 60 metų, „ruošiamas dirva Lietuvos savanoriškam satelitiniam egzistavimui“ greta Rusijos. Anot jos, tai liudija ir ypač didelis Vilniuje dirbančių Rusijos diplomatų skaičius — net 100 žmonių. Pasak parlamentarės, Rusijos ambasada Vilniuje savo darbuotojų skaičiumi prilygsta Maskvos diplomatiniai atstovybei Londone.

„Mano patikimomis žiniomis, maždaug pusė šių žmonių dirba zvalgybinį darbą, siekiami įtakos valstybės politikams, politiniams pareigūnams, ieškodami kontaktų su dalimi žiniasklaidos“, sakė R. Juknevičienė, užtikrindama, jog Lietuvos politika Rusijos atžvilgiu išliks „kaimyniška ir pozityvi“, tačiau tikroviška.

KALENDORIUS

Birželio 15 d.: Bargailė, Jolanta, Kresencija, Tanvilas, Vitas.

Birželio 16 d.: Benas, Julita, Jura, Tolminas.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

ŠV. ANTANO ŠVENTĖ — ATLAIDAI

Birželio 11 d., sekmadienį, visi keliai vedė į Šv. Antano parapiją Detroito, kurioje buvo švenčiama parapijos dangiško globojo Šv. Antano šventė. Oras gražus, saulė gloste savo šiltas spindulėliais ir, buvo tikrai karšta! Šventėje dalyvavo daug žmonių atvykusių net iš tolimesnių vietovių. Šv. Mišių metu per atlaides parapijos choras, vadovaujamas muz. Stasio Slizio, giedojo visas liturgines Mišių dalis, — muz. St. Slizio, „Veni Creator“ — muz. F. Witt, „Šv. Antano himnų“, — muz. St. Slizio, „Tau dekinga Lietuva“, solo su choru giedojo St. Slizys, (muz. St. Slizio), „Tokata D minor“, vargonams, — muz. J. S. Bach, ir „Tokata D major atlaidų finalas“, vargonams — muz. St. Slizio. Klebonas kun. Alfonsas Babonas pasakė šventę išryškinanti pamokslą. Meldėmės, kad Dievas per šv. Antaną globotų mūsų nedidelę parapiją ir mus visus.

Po Mišių prisirinko pilna svetainė parapijiečių net iš tolimesnių vietovių. Puikias vaišes paruošė šeimininkė Ona Pusedriene ir jos talkininkės. Parapijos moterys iškepė daug skanių pyragų. Ir koks įvairumas! Veikė gėrimų bufetas ir gausių laimikių traukimai. Po laimėjimų kun. Alfonsas Babonas padėjo visiemis atsilankiusiems ir paremsiems Šv. Antano parapiją. Dalyviai džiaugėsi savo laimėjimais, o ypač turėti gera progą, smagiai praleisti sekmadienio popietę, pabendraujant su draugais ir artimaisiais, o tuo pačiu paremiant ir savo parapiją. Šventė praėjo pakilia ir šilta nuotaika.

Regina Juškaitė
Švobienė

CLEVELAND, OH

DŽIUGIOS SUKAKTYS

Birželio 18-ji Clevelando Motinos parapijos šventė. Tą sekmadienį 10 val. Padėkos Mišiose bus švenčiama šios parapijos klebono kun. Gedimino Kijausko, SJ, gimtadienis, jo 40 metų kunigystės šventimo jubiliejus ir 25 metų sekmingo darbo sukaktis šioje parapijoje.

Parapijiečiai su džiaugsmu ir dėkingumu ta pacia proga prisimins ir kun. Kijausko apsisprendimą ir ryžtą toliau vykdyti klebono pareigas šioje parapijoje. Kai ši žinia buvo pranešta parapijiečiams prieš trejetą savaitę, bažnyčioje dalyvaujantieji pamaldose kleboną sveikino džiaugsmingomis ovacijomis.

Per šimtmečio ketvirtį kun. Gedimino darbai religijoje, tautinėje, švietimo bei visuomeninėje plotmėje labai ryškūs šiame judriame lietuvių telkinyje. Dabar parapija yra tapusi lietuviškosios veiklos

vienu svarbiausiu centru. Čia išskilmingai minimos religinės ir tautinės šventės, čia veikia ir liutuanistinė mokykla, čia ir skautai, ir ateitininkai, sportininkai ir kitos organizacijos renkasi savo minėjimams, pasitarimams, posėdžiams. BAL-Fas ir kooperatyvas „Taupa“, ir Staniškių vedamas spaudos kioskas patarnauja visiems.

Parapija didžiuojasi savo „Eksultate“ choru su vadove Rita Čyvaite-Klioniene, parapija savo spaustuvėje yra išleidusi vertingų knygų bei brošiūrų. Clevelandas kiekvieną sekmadienį per Jezuitų universiteto radijo stotį girdi „Gyvenimo varpų“ programas su kun. Gedimino pamokslu, kuris yra pertransliuojamas ir Lietuvos tikintiesiems.

Per kleb. Kijausko klebonavimo metus parapija ir šventovė pasipuošė, buvo įsigyti nauji vargonai, šventovė atnaujinta, bokšto varpų muzika kviečia maldai. Čia prisiminti tik keli suaktyvininko kun. Kijausko veiklos aspektai.

Po iškilmingų šv. Mišių parapijos svetainėje bus kavutė ir vaišės. Klebono kun. Gedimino Kijausko reikšmingos suaktyvintos bus gražus, kuklus šios parapijos vadovo pagerbimas visų šios suaktyvininko kun. Kijausko veiklos aspektai.

PIRMOJI KOMUNIJA

Šiemet 10 lietuvių priėmė Pirmąją šv. Komunią lietuviškai abejose lietuvių parapijose. Per Atvelykį, balandžio 30 d., Šv. Jurgio parapijoje, kur klebonauja kun. Juozas Bacevičius, Pirmąją Komunią priėmė Monika Čepulytė. Gegužės 14-ą, sekmadienį, Dievo Motinos šventovėje, kur klebonauja kun. Gediminas Kijauskas, SJ, Pirmąją Komunią lietuviškai priėmė devyni: Larisa Sušinskaitė, Jūlytė Toraitytė, Adria Taraszkaitė, Aleksas Abriani, Ramunė Bartuszkaitė, Ernesta Bartuszkaitė, Eglė Monika Širvinskaitė, Tadas Širvinskas ir Mara Kampytė. Pirmajai Komunijai čia visus paruošė Teresė (Idze) Berzinskienė. Priėmusiųjų tarpe buvo ir keturi vaikai, kurių tėvai neseniai atvykę iš Lietuvos.

IŠVYKA Į OPERA

Clevelando pensininkų klubas yra viena gausiausių organizacijų šiame telkinyje. Be kas mėnesį ruošiamų pietų, kuriuose dalyvauja 80-100 narių, čia paminimos ir lietuvių šventės, išsklausomos paskaitos bei svarbūs pranešimai, klubas ruošia ir įdomias išvykas į artimesnes vietas ar miestus. Tokių išvykų buvo apčiai, kai klubui pirmininkavo Vytautas Staškus. Dabar klubo pirmininkas — energingas, buvęs amerikietis gimnazijos mokytojas, Henrikas Piktura.

Paskutinis šios ekskursijos sustojimas — Amerikos lietuvių „sostinėje“ buvo Užsienio lietuvių dienraščio „Draugas“ būstinė, kur ekskursantus su šypsena, padėka ir gražiu dūdu pasveikino vyriausias dienraščio redaktorė Danutė Bindokienė, apžiūrėta spaustuvė, pasikalbėta su „Draugo“ fondo vedėju Bronium Juodeliu, „Draugo“ administratoriumi Krumpliu, didžiausiam lietuviškame knygyne šiame krašte ekskursantai nusipirko knygų, žemėlapių, gavo istorinę „Draugo“ 1945 m. rugpjūčio 15 d. laidą, kur 2 1/2 raidėmis skelbiama „Karas baigtas“.

Heritage Festival Ball, š.m. balandžio 30 d. vykusio West Orange, NJ, tautybių atstovų parade lietuviams atstovavusios Loreta Stukienė ir Irena Vėblaitienė.

Gegužės 7, 6 val. ryto autobusas su 41 keleiviu — 25 moterimis ir 16 vyrų iš Dievo Motinos parapijos automobilių aikštės pajudėjo Čikagon ir Giuseppe Verdi „La Traviata“ operos spektaklį. Tai buvo jau 44-sis Čikagos Lietuvių operos sezono renginys. Kelionės metu ekskursijos vadovai Henrikas Piktura ir Aleksas Petruskis keliauninkams buvo parūpinę lietuviškų vaizdažiuosčių ir lietuviškos muzikos, vaishno saldainių, sausainių. Keleiviams netruko kalbų ir juoko, o snūduriuotojams irgi niekas netrukdė... Autobusas atvežė į Fairfield viešbutį, kur daugumai buvo užsakyti nakvynės kambariai. Persirengus ir pavalgius buvo nuvežti į Cicero, IL, Morton East High School, kurios auditorijoje jau buvo statyta daug Čikagos Lietuvių operos spektaklių.

Apypilnė salė, dauguma Čikagos ir apylinkių muzikos mylėtojų, su dėmesiu ir pasigėrėjimu žiūrėjo šią garsiąją, keturių veiksmų operą, diriguojamą Alvydo Vasaičio. Režisierius — Eligijus Domarkas iš Lietuvos. Pastatyme dalyvavo net 27 iš Lietuvos atvykę solistai ir choristai. „Traviata“ Čikagos Lietuvių operos samborio statyta jau antrą kartą. Ir šis operos spektaklis dar kartą vaizdžiai įrodė, kokia sumani, pajėgi, meną mylinti ir lietuvių vardą tarp kitų tautų garsinanti yra Lietuvių operos valdyba, kuriai pirmininkauja Vaclovas Momkus, pats jau 40 metų dainuojąs chore, taip pat 15-je operų atlikęs solo partijas. 42 profesionalų orkestras, gražiabalsių 56 choristų, grakštūs balletų šokėjai ir šokėjos žiūrovams kelė džiaugsmingą pasididžiavimą operos atlikėjais.

Pertraukų metu buvo miela sutikti ir nemažai čikagiečių draugų ir pažįstamų. Kitą dieną, gerai išsimiegojus, visa ekskursija buvo nuvežta į „Seklycią“ pietums. Keliauninkams pageidaujant, autobusas sustojo prie „taurinių gėrimų“ parduotuvės, prie „Baltic Bakery“.

Paskutinis šios ekskursijos sustojimas — Amerikos lietuvių „sostinėje“ buvo Užsienio lietuvių dienraščio „Draugas“ būstinė, kur ekskursantus su šypsena, padėka ir gražiu dūdu pasveikino vyriausias dienraščio redaktorė Danutė Bindokienė, apžiūrėta spaustuvė, pasikalbėta su „Draugo“ fondo vedėju Bronium Juodeliu, „Draugo“ administratoriumi Krumpliu, didžiausiam lietuviškame knygyne šiame krašte ekskursantai nusipirko knygų, žemėlapių, gavo istorinę „Draugo“ 1945 m. rugpjūčio 15 d. laidą, kur 2 1/2 raidėmis skelbiama „Karas baigtas“.

Kelionė atgal buvo taip pat

maloni. Geras oras, puikus vairuotojas, malonus vadovai, kuriems buvo priminta, kad tokias išskylas galėtų ir dažniau surengti. Dešimtą valandą vakaro, kaip ir buvo numatyta, autobusas sustojo parapijos auto aikštėje, kur pasitiko Dievo Motinos parapijos klebonas kun. G. Kijauskas. Ilgai atmintina kelionė!

V. Rociūnas

JUNO BEACH, FL

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO MINĖJIMAS

Kovo 12 d. Deerfield Beach Bendruomenės centro salėje pietų Floridos Tėvynės sąjungos skyrius, vadovaujamas Elenos Jonušienės, surengė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 10-ties metų minėjimą.

Pagrindinis kalbėtojas buvo dr. Jonas Šalna. Jo išsami paskaita priminė susirinkusiems istorinius faktus, privedusius prie Sovietų Sąjungos subyrėjimo, lietuvių pastangas dėl nepriklausomybės atstatymo ir tas jaudinančias dienas, kai visi lietuviai Amerikoje televizijoje stebėjo įvykius Lietuvoje, demonstravo ir stengėsi įtaigoti Amerikos valdžią, kad pripažintų Lietuvą, nepriklausomą valstybę.

Gausiai susirinkusieji dr. Jono Šalnos paskaitą palydėjo šiltais plojimais. Meninėje šio renginio dalyje Ramutė Bergstrom padėklamavo eilėraštį „Nepriklausomybė atgavus“. Po to Elena Jonušienė pakvietė visus prie jos ir talkininkų paruoštų gausių vaišių. Muz. Jonui Samoškai vadovaujant, susirinkę kartu su „Dainos“ choro choristais padainavo keletą liaudies dainų. Malonu pastebėti, kad salėje matėsi ir daug į pietų Floridą atvykusių jaunų lietuvių.

KOVO MĖN. PABENDRAVIMO PIETŲS

Kovo 14 d. po pabendravimo pietų LB Palm Beach apyl. pirm. Vincas Šalčiūnas pakvietė visus susikaupimo minute prisiminti mirusius apylinkės narius, prisiminė Kovo 11-ąją ir perskaitė Floridos gubernatoriaus proklamaciją pakvietė visus sugiedoti Lietuvos himną. Po to vyko LB Palm Beach apylinkės metinis susirinkimas. Pirmininkavo Vincas Šalčiūnas, sekretore buvo pakviesta Roma Mildaženė. Praėjusių metų susirinkimo protokolą perskaitė Rimgailė Zotovienė, o išdininkas Vytas Kulpa atliko 1999 m. izdo apyskaitą, kurią patvirtino kontrolės komisijos pirm. Vladas Barius.

Ona ir Vincas Šalčiūnai, bai-

gę kadenciją iš valdybos pasitraukė. Čia, kaip ir daugelyje kitų telkinių, labai sunku surasti kandidatus į organizacijų valdybas. Ir Palm Beach LB apylinkės susirinkime nepavyko surasti kandidatų į dvi valdybos vietas. Buvo nutarta kooptuoti LB narius į pasitraukusių vietas, o problemą spręsti rudenį.

LANKĖSI VYSK. PAULIUS BALTAKIS

Balandžio 2 d., sekmadienį, St. Jude bažnyčioje šv. Mišias aukėjo vysk. Paulius Baltakis ir kun. Antanas Čepanis. Vysk. Paulius Baltakis Floridos lietuvių prieš šv. Velykas lanko jau daug metų, tad ir šiais metais buvo visų laukiamas.

Savo pamokslu vysk. Baltakis ragino tikintuosius laikyti Dievo įsakymų, atnaujinti savo tikėjimą. Šv. Mišių metu giedoj „Dainos“ choras, vadovaujamas muz. Jono Samoškos, vargonavo muz. Liudas Stukas.

BALFO GEGUŽINĖ

Balandžio 5 d., trečiadienį, gražiame Carlin parke, Jupiterio miestelyje, prie pat Atlanto vyko tradicinė BALFo gegužinė. Susirinko daug pietų Floridos lietuvių ir svečių iš Lietuvos. Susirinkę vaishinosi skaniais moterų pagamintais valgiais, bandė laimėti laimėjimuose, žmonėsi savo tarpe.

Gegužinei baigiantis, BALFo pirm. Jonas Mildažis dėkojo visoms šeiminiškėms ir visiems prisidėjusiems prie gegužinės pasisekimo.

PABENDRAVIMO PIETŲS

Balandžio 11 d. po pabendravimo pietų Vincas Šalčiūnas pranešė, jog jis sutiko pasilikti LB Palm Beach apyl. pirm. Vinco Šalčiūno kalbos vyko metinis BALFo skyriaus susirinkimas, kurį pradėjo pirm. Jonas Mildažis, pakviesdamas Aliciją Solienę pirmininkauti ir Janiną Šalniene sekretoriauti. Praėjusių metų metinio susirinkimo protokolą, rašytą Aldonos Urbinienės, perskaitė Alicija Solienė. BALFo skyriaus pirm. Jonas Mildažis pranešė apie praėjusių metų veiklą, padėjo visiems prisidėjusiems prie 1999 m. darbų Singer Island vykusio BALFo direktorių suvažiavimo, ir, ypač, susipažinimo vakaro ruošos. Iždininkas Vytas Kulpa pranešė apie finansinius reikalus. Jo pranešimą patvirtino kontrolės komisijos pirm. Pranas Baltakis.

Jonas Mildažis pranešė džiugią žinią, jog dr. Vytautas Majauskas sutiko būti skyriaus pirmininku. Tai sužinoję sutiko pasilikti ir kiti valdybos nariai.

Po savaitės susirinkę BALFo valdybos nariai pasiskirstė pareigomis: pirmininkas — dr. V. Majauskas, vicepirm. — Algis Augūnas, ižd. — Vytas Kulpa, narys — Jonas Štaras. Kontrolės komisiją sudaro: Pranas Baltakis, Elena Dami-jonaitienė ir Vanda Majauskienė.

SUSIPAŽINIMO POPIETĖ SU LIETUVOS GARBĖS KONSULU

Balandžio 18 d., sekmadienį, Marriott viešbutyje, Palm Beach Gardens LB Palm Beach apyl. skyriaus susirinkimas, kurį pradėjo pirm. Vincas Šalčiūnas, pakvietė visus susikaupimo minute prisiminti mirusius apylinkės narius, prisiminė Kovo 11-ąją ir perskaitė Floridos gubernatoriaus proklamaciją pakvietė visus sugiedoti Lietuvos himną. Po to vyko LB Palm Beach apylinkės metinis susirinkimas. Pirmininkavo Vincas Šalčiūnas, sekretore buvo pakviesta Roma Mildaženė. Praėjusių metų susirinkimo protokolą perskaitė Rimgailė Zotovienė, o išdininkas Vytas Kulpa atliko 1999 m. izdo apyskaitą, kurią patvirtino kontrolės komisijos pirm. Vladas Barius.

Ona ir Vincas Šalčiūnai, bai-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Masindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siūdamai laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumeratą yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šaltadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užskaitant Lietuva:			
Oro pašto	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu pašto	\$100.00	\$55.00	
Tik šaltadienio laida oro pašto	\$160.00	\$85.00	
Tik šaltadienio laida reguliariu pašto	\$55.00		

Vyriausio redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumplis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, kiti nora skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudotų straipsnių neašugu. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

LINAS SIDRYS, M.D.

Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-8822
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

EDMUNDAS VŪNAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kaltama lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9065
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽILBIA, M.D.

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomui, lietuviams sutvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

PASKUTINĖS PRIEŠ VASARĄ ŠV. MIŠIOS

Gegužės 7 d. kun. A. Čepanis aukėjo paskutines prieš vasarą šv. Mišias St. Jude bažnyčioje koplyčioje. Per Mišias giedoj „Dainos“ choras, vadovaujamas muz. Jono Samoškos, vargonavo muz. Liudas Stukas. Choras labai gražiai pagiedojo „O Sanctissima“, „J dangų kilk“ ir naują muz. Liudo Stuko sukurtą giesmę „Sveika, Karaliene“, žodžiai Kazimiero Vaičionio.

Po pamaldų kun. A. Čepanis padėjo „Dainos“ chorui už gražų giedojimą, palinkėjo visiems gražios, sveikos vasaros ir pranešė, jog rudenį pirmosios šv. Mišios vyks lapkričio pradžioje.

PATIKSLINIMAS

Per Vasario 16-osios, Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą, vykusį Juno Beach, Oceanview bažnyčios salėje, 2000 m. vasario mėn. 18 d. buvo pagerbti šie asmenys: savanoris-kūrėjas Juozas Andriusis, kuris dėl sveikatos minėjime nedalyvavo. Jonas Jakubauskas buvo pagerbtas remiantis 1990 m. spalio mėn. 4 d. Lietuvos prezidento pasirašytu dekretu, kuriuo jis buvo pripažintas ginkluoto pasipriešinimo 1940-1990 m. dalyviu, ir jam duotas kario savanorio vardas. Buvo pagerbtas ir buvęs Lietuvos partizanas, svečias iš Lietuvos, Romas Bičkauskas. D.A.

* Lietuvoje pastaraisiais metais jaučiamas visoje Rytų Europoje vyraujantis reiškinys — mažiau parduotuvų skaičius, tačiau spartiai didėja jų plotas.

Kai fotografas pertraukia įdomų paunkses. Iš k.: poetas Bernardas Brazdionis, Lietuvos Respublikos gen. konsulas New York Rimantas Morkvenas ir Lietuvos Respublikos gen. garbės konsulas Los Angeles Vytautas Čekanauskas.

PATEISINTAS BLOGIS — IŠLAISVINTAS BLOGIS

Vytauto Landsbergio kalba tarptautiniame kongrese
komunizmo nusikaltimams įvertinti, Vilnius, 2000 m.
birželio 12 d.

Daugelio tautų ir valstybių atstovai susirinko Vilniuje aptarti ir įvertinti komunizmo fenomeną, aptarti šia doktrina pagrįstų režimų nusikaltimus. Sveikinu visus Lietuvos Seimo narius, kurie šioje salėje, kurioje 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos atstovai paskelbė atkuriamą Nepriklausomybę.

Lietuvoje per 12 m. ši tą padarė, kad būtų stabdomas komunizmo virusas. Galima sakyti, mūsų šalis atmetė atvirą ligos formą, tauta pakilo iš mirties patalo ir vėl savarankiškai gyvena, mokosi gyventi laisvėje, kad ir svyrudama, klupinėdama dėl partitų žaidimų pasekmių, vargdama su slaptomis ligos formomis. Nepamirštami lieka skaudūs Stasio Lozoraičio žodžiai, kai visą gyvenimą už savo tautos laisvę kovojęs diplomatas pagyveno kiek laiko Lietuvoje ir susidūrė su jos pokupacine, pokomunistine tikrove. „Lietuvos kraujus užnuodytas“, — supraskime, kaip sunku jam buvo tarti šiuos žodžius. Žaizdos žmonių dvasioje tebėra giles, o ypač ten placios dykvietės; jos įtaiko visuomenės vertybes, žmonių galvoseną, elgseną ir darbą. Šių nuterimų nėra nei kaip apskaičiuoti, nei kam saskaitų pateikti.

Ir vis dėlto kai kur komunizmas turėjo atsitraukti. Tai žinomas kelias, kurį Lietuvoje nuėjome, atmesdami vienos politinės klikos užurpuoto amžino valdymo sistemą ir diktorą, atkurdami demokratiją kaip tikrą rinkimų teisę ir su ja — nepriklausomą valstybę. Totalitarinės valstybės privilegijuotam sluoksniui — kompartijai — buvo pasiūlyta sąžiningai atgailauti ir išnykti. Daugybė eilinių narių taip ir padarė, pasitraukė iš kompartijos. Griuvo visa Rusijos komunizmo imperija, apgauldingai pasivadinusį kažkokia sąjunga, nors niekas į ją savo valia nesijungė. Išėjo iš Lietuvos okupacinė kariuomenė, o sumažėjusi ir pasidalijusi kompartija transformavosi į kelias paveldėtojas — dvi legalias — LDDP ir Socialistų, ir gal dar dvi nelegalias. Deja, komunizmo viruso veikimas tebėra juntamas gerokai plačiau. Demagogija ir agresija, kiršinant visuomenės grupes, socialines „klases“ vieną prieš kitą, yra ir toliau apatįstami raudonojo fašizmo bruožai, tie patys kaip rudojo, — nepai-

sant ar būtų keliamos veliavos su svastikomis ar kūjais, ar apverstos trispalvės. Todėl šiandien prasidedantis Kongresas turi kelerioją reikšmę — ir tarptautinę, tarpvalstybinę, ir vietinę, ir bendražmogišką, nes tiesos apie praeitį ir žinojimo apie dabartį reikia visiems kaip vaistui.

Kai kuriais atvejais sakome — kad nepasikartotų kas buvo. Šiuo atveju galima pasakyti dar taip — kad neatgytų kas tebėra.

Sveikinu Kongresą ir jo iniciatorių, kurie galų gale ėmėsi įgyvendinti prieš devynerius metus Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo paskelbtą idėją įvertinti komunizmo nusikaltimus antrajame Niurnbergo procese. Te prasideda ir šis procesas, be kurio tarptautinis teisingumas, gerokai luosas, kryptingai į naują tūkstantmetį. Iš Vilniaus į Hagą — štai kur būtų labai aiškus tikslas.

Kartu noriu pasidalinti mintimis apie komunizmo doktriną ir jos žalingiausią ydą. Tai blogio pateisinimas ir išaukštinimas. Jos deka pats komunizmas su visa filosofija ir praktika reiškiasi kaip išlaisvintas blogis, kuriam, be abejo, reikia priešintis kur tikta galima ir kaip galima — kol galima.

Kelias tezes pailiustruosiu pavyzdžiais iš Lietuvos patirties.

Komunizmo idėja gimė ir plito kaip viena iš XIX-XX a. utopijų. Ją lydėjo karštų fanatikų ir šaltų, ciniškų demagogų darbai. Ideologija ir darbai neatskiriami, nes iš pat pradžių buvo sukurta tariamų „istorijos desnių“ koncepcija, atleidžianti nuo moralinio pasirikimo ir atsakomybės, jeigu darbai, pirmiausia prievartai, įkūnija ir spartina mitologizuotą „istorijos vyksmą“ su jame savaveiksmiškai besireiškiančia dėsninga visuomenės raida. Padėk „istorijai“, naikink idėjas, darbus ir žmones, kurie trukdo „pažangai“ — toks buvo blogio pateisinimas, blogio pavertimas gėriu, žmonijos goltoga ir būsimą komunizmo „gerį“.

Tame goltogos kelyje į niekur, vandan utopijos, eksperimento ir tenkinant žiaurumo instinktus, paklota apie šimtą milijonų gyvybių. Daugiau kaip pusę jų turėjo sudaryti moterys ir vaikai.

Nepamirština ir tai, kad ko-

munizmas yra karas. Kaip sako vienas iš „Juodosios komunizmo knygos“ autorių Stephen Courtois, „kalbant apie lenininę ir stalininę Rusiją, jos grynai eksperimentinė, bet puikiai apgalvota, logiška politinė veikla tiesiog stingdo kraują gyslose“.

Lietuva pažino šį reiškinį savo likimu, todėl mūsų baudžiamajame įstatyme apie genocidą yra įrašyta ir „socialinių arba politinių grupių naikinimas“. Teismams keisčiai siūbuojant, ar civilių gyventojų naikinimas okupuotame krašte tikrai yra genocidas, sugrąžinom į Baudžiamąjį kodeksą visą „Karo nusikaltimų“ skyrį, kurį prieš keletą metų ekskomunistai arba LDDP buvo apskritai išmetę. Dabar Lietuvoje prie karo nusikaltimų be išlygų priskirta okupuotos valstybės civilių gyventojų trėmimas ir okupuotosios arba aneksavosios valstybės teritorija.

Ne tokia sausa įstatymo kalba, o tikrovėje tai reiškė dešimčių tūkstančių nekaltų žmonių — vyrų, moterų, vaikų ir senelių — mirtį vergų darbo stovyklose, didžiulėse bado, išsekimo ir šalčio „kamerose“. Kas juos pasmerkė tokiai kančiai ir mirtčiai? Sovietinio režimo, komunistų valdžios pareigūnai, okupantai ir kolaborantai.

Ar jie buvo bepročiai, tie pareigūnai, ar tik nežmoniška žiaurūs? — Ne, jie nebuvo bepročiai, jie veikė šaltai ir žiauriai. Kas jus padarė tokiais žiauriais? Komunizmo ideologija, niekinanti ir naikinti meilę ir gailestingumą: komunistinis auklėjimas, nusikaltama doktrina tikrovėje.

„Tą operaciją reikėjo padaryti“, — taip apie egzekucijas ir masinius trėmimus kalbėjo 1963 m. vasarą Palūšėje jau niems menininkams vienas tuometinių komunizmo šulų Lietuvoje Genrikas Zimanas. Jo žodžius įsiminiau visam gyvenimui: „Tą operaciją reikėjo padaryti. Mes neturėjome skalpelio, tai padarėm ją kirviu“.

Prieš keletą metų, Rusijai įsivedus savo armiją į Čėčėniją (pirmajame Čėčėnijos kare), Rusijos ministras aiškino pasauliui visai panašiai: „Mes turime juos naikinti, nes jie priešinasi“. Tai nuolatinė, geležinė komunistų nuostata, suformuota ir naudota jau Lenino: smurtu išsukti prieššinimą ir tada naikinti už pasipriešinimą. Auka turi būti pati kalta dėl savo žūties, ar būtų vadinamoji „buržuazija“, ar kaimyninė Baltijos valstybė, prieš kurią visuomet atsirado papildomų priekabių, artinanti pasaulinę komunizmo pergalę.

Štai čia vėl verta grįžti prie

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, Kovo 11-tosios proga, Seimo pirm. Vytautas Landsbergis buvo pakviestas į Vasingtoną, kur JAV Atstovų rūmuose buvo atitinkamai šis svarbus įvykis paminėtas. Po to Atstovų rūmų pirmininko Dennis J. Hastert surengtame priėmime V. Landsbergis turėjo progą susitikti su žymiais valdžios žmonėmis, o taip pat įteikti oficialią dovaną pobuvio šeiminiukui — Dariaus ir Gireno skulptūrelę.

pseudomokslines komunizmo filosofijas, kuri neprasčiau už pseudomokslinį nacių rasizmą pateisino tautų ir „klasinių priešių“ naikinimą. Tariamų istorijos desnių tariamas objektyvumas — kas turi laimėti, o kas išnykti — reiškia išankstinę indulgenciją, Markso ir Lenino avansu išrašytą nuodėmių atleidimą. Tada ir bet kurie nusikaltimai — nebe nusikaltimai arba tik sąlygiškai, ir morale, kaip ja suformuluavo Lėninas, labai paprasta: gera tai, kas artina komunizmo pergalę.

Taip per tariamą „klasijų“ interesus nesutaikumu ir „nuolat stiprejančią klasijų kovą“ buvo einama į socialinį genocidą, socialinių grupių naikinimą dėl to, kad jos kitaip galvoja arba tiesiog turi nejudamo turto ir „gamybos priemonių“, kurių nepajėgia entuziastingai atnešti naujesiems valdovams. O net ir atnešančius, atsisakančius, bet praeityje turėjusius dėl viso ko geriau pribaginti.

Komunistinis nuodėmių atleidimas tarnams ir kurstymų demagogija skatino atsiskleisti, blogiausiu, kas tikta įgludinti arba glūdi žmogaus prigimtyje. Tai nemeilė, nejaudrumas, panieka kitam žmogui, jeigu tik jis nėra stipresnis (reikškins pastebimas ir valstybių santykiuose). Tai netikėjimas nei Dievu, nei meile, nei gėriu, kurie turi bendrą vardiklį, tačiau tampa vien pastyčiojimo ir neapykantos objektu. Taip komunizmo sistema pajungė sau ir eksploatavo visokius žmonių nepilnavertisumo kompleksus, skatino kolektyvinę pagiežą ir psichozę.

Neapykanta kitokiam — su jo kitokiomis vertybėmis, moralės principais, netgi tautine

kalba ir papročiais, kurie galbūt yra „kliūti komunizmo pergalėi“, protų prievartavimas nekenciant tiesos ir prietant reiškiniais visai priešingo turinio žodžius, kuriuos įsakoma vartoti; ypatinga neapykanta konkuruojančiai ideologijai ir vertybių sistemai, kaip antai tikėjimas ir bažnyčia, — štai ir taip reiškesi komunizmo išlaisvintas blogis. Pacituosiu iš knygelės „Išdavystės poemos“, kurią turėjote gauti.

„Liaudis padarė išvadą, kad ne visi kairieji yra kairieji ir kad esama tokių kairiųjų, kurie prireikus išduoda liaudies interesus buržuazijai“. „Ir mes neišvengsime klasijų kovos... Buržuazija ir mūsų krašte geruju nepasiduos, bet galime būti tikri, kad dabar, iėję į Sovietų Sąjungą, mes ir toliau laimėsime ir savo kovą privesime prie laimingo galo“. „Ponai šmetonininkai grobė ligi paskutines karves ir tokiu būdu išspausťais pinigais pirkto sau užsienyje dvarus, vilas ir plantacijas. Smetona pats turi nusipirkęs plantacijų“.

Už šių groteskiškų kalbų, kurias sakė komunistų paskirti okupuotos Lietuvos vadinaujamų „liaudies seimo“ nariai, slypėjo nebe juokai, o artėjantis naikinimas, trėmimai ir žudynės. Pastarųjų metų žudytųjų neapykanta reiškesi ir kaip beribis sadizmas — tariamų „priešių“, atsitiktinių kalinių iš Telšių kalėjimo, nukankinimas pasimėgaujant. Ji reiškesi ir kaip negirdėtas pasaulio nekrosadizmas — mėgavimasis kaponant, daktant, viešai išniekinant kovoję karius arba nusizudžiusių Lietuvos laisvės kovotojų kūnus.

Nukelta į 5 psl.

DRAUGAS, 2000 m. birželio 15 d., ketvirtadienis 3

Danutė Bindokienė

Dėmesio stoka — nepateisinama

Nėra abejonės, kad užsienio, ypač Amerikos, lietuviai per pusšimtį metų atskirti nuo savo kilmės krašto, sudarė savo dėmesio ir rūpestių citatomis. Ištrauktos iš konteksto, jos skambėjo tuščiai, net neatsakingai. Nepaisant nuolatinio „tarkavimo“ Lietuvos žiniasklaidoje apie Seimo pirmininko „nepopuliarumą“ tautoje, ji nuolat regime įvairiose šventėse, minėjimuose, renginiuose, ypač provincijoje, ypač politinių kalinių, tremtinių, partizanų tarpe. Jis ten „išdrožia“ atitinkamą kalbą ir savo atsilankymu gražiai nuteikia renginio dalyvius, kuriuos per dažnai aukštieji valdžios žmonės stengiasi ignoruoti.

Tokia „žmonių žmogaus“ sąvybe pasižymi ir Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Pradžioje tai, atrodo, gerokai nustebino, prie kitokio elgesio pripratusius, tautos gyventojus, bet prezidento asmenybės šiluma ir elgesio paprastumas pagaliau įtikino, nuosirdumo. Tad juo labiau keista — ir apmaudu — kad prezidentas šį svarbų renginį, dažnai vadinamą net tolygiu nacių teismams po II pasaulinio karo, pasveikino tik... trumpu žodžiu, net ne jo paties perskaičiu! Pasiteisinimai, kad prezidentas turėjo „kitų įsipareigojimų ar susitikimų“ šiuo atveju neįtikina. Juk komunizmo pasmerkimo teismas pradėtas planuoti ir jo data nustatyta seniai, todėl ir kitus reikalus buvo galima pastumdyti į šalį, skiriant bent valandą laiko šiam svarbiui įvykiui.

Deja, neatrodo, kad tas taip greitai išsipildys. Štai paimkime pavyzdžių dabar Vilniuje vykstantį tribunolą baisiesiems komunizmo darbams pasmerkti. Nors daugelis užsienio lietuvių ir šio renginio ruošą žiūrėjo kiek skeptiškai, galbūt net su baimė, kad jo organizatoriai kažkaip tarytum atžagariai dirbo, tarytum nepakankamai svarbos jam skyrė, per mažai informacijos teikė, tačiau, teismui prasidėjus, nuotaikos pasikeitė. Dabar dėmesys sutelktas į tribunos eiga: akyiai stebima, kas dalyvauja, ypač kas nedalyvauja; kas liudija, kaltina, gina. Nemažiau svarbu ir kiek šiam renginiui vietos skiria Lietuvos žiniasklaida. (Ar ne dėl to Amerikos spauda bei televizija komunizmo teismą vengia minėti, kad Lietuvoje visuomenės informavimo priemonės nesiskiria jam deramos svarbos?)

Šiandien spausdiname visą Seimo pirmininko kalbos tekstą. Nors jis ir ilgas, bet jau to veikti. Susispietę pirmojo denio viduryje, sukvietę „strielką“ (mūsų supratimu — nusikaltėlių gamybinių pasitarimą). Klausimas buvo trumpas: kaip ir kuo padėti merginoms, tapšančioms jauku. Kam patikėti „suzadėtinio“ funkcijas? Kol „strielkoje“ vyko diskusijos, pasirodė merginos: abi išsipačiusios kuryklos dušė, pasidžiūjusios ir persirengusios. Jos atrodė itin patraukliai. Viena buvo apsiavikusi visiškai naują melsvos spalvos ryšininę uniformą su aukso spalvos antsiuvais ir žaibais. Antroji vilkėjo tamsiai mėlyną kostiumą ir baltą palaidinukę. Vadeiva, nužvelgęs merginas, liko patenkintas. Tuoj pat merginoms liepė įsiamoninti savo versiją: pirmoji, Nade, turėjo vaidinti iš Soči grįžtančią pašto viršininkę, antroji, Klavdija Stepanovna, — matematikos mokytoją, siunčiamą iš Maskvos į Jakutską inspektore pareigoms. Visą smulkiai aptarus ir paskyrus „suzadėtinus“, merginos išėjo ieškoti aukų. Nusigavusios ir restoraną, neilgai sėdėjo vienos. Netrukus prie jų stalo įsėdėjo dar dvi pirmos klases keleviai. Tai buvo gerokai pagyvenę stori, nuplikę, gal rajkomo ar obpolkomo, o gal tresto vadovai, ar politrukai. Po trumpos pažinties ir gausių vaišių „mokytoja“ ir „pašto viršininkė“ atsėdūrė garbinotojų pirmos klases kajutėse. Tie mulkiai, merginų apžavėti, neatkreipė dėmesio į tai, kad jos buvo basos ir be kojinių. Net brandaus socializmo laikais pašto viršininkės, o tuo labiau mokytojos, avėjo kokius nors baltelius. Mulkiams užmigus, merginos atidarė kajūčių langus ir įsileido savo „suzadėtinus“.

Bus daugiau

SAGA

RIČARDAS VAICEKAUSKAS
Tremties prisiminimai

Nr.8
Tėsinys

Vištas pešė sėdėdami ant laiptų, vandančių į barzą, trukdydami visiems — tarnautojams ir keleviams. Plunksnas metė bet kur, žarnas taipogi — tiesiog po kojom. Iš barzos atnešė du ilgus su atkaltemis suolus. Juos sulaužė, virė vištas ir bulves.

Netrukus prasidėjo vakarienė. Kaliniai rytu rijo nepluotą karštą bulvę ir vištieną. Likusį sultinį kabino tuščiais popieriais pakeliais arba konservų dėžutėmis, kas kaip galėjo ir kaip išmanė, kad tik pasisotintų.

Kitą rytą darbų paskirstymas vyko panašiai, tik tai Nades palaidinukės draskytojas buvo nusiqustas „teta aplankyti“.

Ilgai vaikščiojęs Osetrove, pavakary grįžau į barzą. Netrukus pasirodė „tetas giminačiai“, nešini lagaminu ir dideliu pūdu. Grįžo „maistininkai“, šį sykį su labai keistu grobiu: pririšę virvę, vedėsi benami šunį. Šuo atrodė apgailėtinas: visas nušiuęs, vietomis matėsi beplaukė oda, pasidengusi skauduliais, dribo šėlis... Štai kokią grobį tepaję išgyti „maistininkai“. Netrukus iškilo problema: kas nudobs šunį? Jaunas kalinis, pravarde „Krivoj“, kreipėsi į greta jo stovėjusį kalinį: „Tu, Fiodorai Ivanovičau, du kartus sėdėjęs už „šlapio reikala“, gal nudobtum šunį?“. Šis, giliai už-

sigavęs, atšovė: „Aš šunų ir nesiginančių nežudau“. Kaliniams vienbalsiai pritarus, tą turėjo atlikti „Krivoj“. Griebęs akmenį, „Krivoj“ trenkė šuniui į galvą. Šuo susverdėjo. Greta stovėjęs kalinis griebė šunį už užpakalinių kojų ir jas patraukė. Šuo griuvo, o ant jo — „Krivoj“. Sugriebęs rankomis šuns kaklą, jį pasmaugė. Šunį lupė keliese: peiliu ir stiklo šukėmis. Netrukus kibire kunkuliavo vakariene... Kaliniams sėdėdamis valgyti, man, kaip svečiui, buvo pasiūlytos šuns kepenys. Virtos. Actū. Čia vėta priminti, kad į kalinių siautėjimą priplaukioje, o ir pačiame mieste, milticija bijojo kištis, žinodama galimas pasekmes. Be to, kalinių grupė turėjo išvykti iš Osetrovo. Reikėjo tyliai laukti. Atvykus vakariniam traukiniui iš Taišeto, baržoje pasirodė pažįstamas iš Bykovo laikų Kestutis Eidukaitis, laikinai grįžtant iš Lietuvos į Jakutiją (šiuo metu jis gyvena Vilniuje). Po vakarienos didelė dalis kalinių dingo. Mano supratimu, jie išvyko vykdyti „operacijos“. Pasikalbėję su Kestučiu, naktį prasnau-dėme ant suolo. Ryta Kestutis išėjo apžiūrėti Osetrovo, o aš likau baržoje.

Netrukus po vėna, po kelis iš naktinės operacijos ėmė grįžti kaliniai. Kiekvienas kažką nešė. Vadeiva pranešė, kad ryt atvyksta garlaivis „Maskva“, ir visi turės įsikraustyti į laivą. Tam reikia pasiruošti, nes pakliuti į laivą be bilietų tokiai grupei bus labai sunku. Reikia imtis visu įmanomų priemonių.

Po pusryčių vieni kaliniai išėjo dar „padirbėti“, o kiti iš kažkur atplukdė kelis rąstus. Juos surišojo virvagaliais ir vielomis, išėjo plaustas, tinkamas garlaivio

šturmui.

Artėjo paskutinė naktis. Ryt plaukiame į Jakutską! Paskutinę naktį praleidome ne baržoje — kalinių kompanijoje, o pas kalvį Vinkų beisnėkučiuodami. Buvo maloniai priimti, pavaišinti bulvėmis ir džiovinta žuvimi. Ryta nusigavome į prielauką, į kurią po dviejų valandų turėjo atplaukti garlaivis.

Kaliniai buvo pasiruošę išlaipinti garlaivyje „desantą“. Ant barzos stogo sėdėjo drąsesnieji, o prie borto lukuriavo keli stipraus sudėjimo žmogėnai. Ant kranto sėdėjo mūsų pažįstamos merginos, greta keli gulejo. Visi laukė, mes irgi.

Iš Lenos aukštupio atpuškavo garlaivis, pasiruošęs priimti tą margą minią. Padaręs lanką ir apsigrėžęs prieš srovę, garlaivis atsargiai artinosi prie barzos. Pagaliau laivas sustojo, jūreiviai į prikabino prie borto. Prasidėjo kelevių sodinimas. Ant barzos stogo sėdėjo kaliniai klaičiai sušvilpę, šoko į garlaivį. Nuo borto nustomė laivo igulą ir per trapą, per apsauginę tvorėlę į denį įsiveržė likusieji. Tuo laiku krante buvusieji kaliniai sušoko ant plauto ir, kartimis prisistūmę prie laivo borto, sėbrų numestomis virvėmis ir kopetėmis taip pat sulipo į vidų. Visa tai man priminė piratų laivo užėmimą.

Mums su Kestučiu skubėti nebuvo kur. Turėjome nusipirkti bilietus į kajutes, tad ramiai užėmėme savo vietas. Netrukus sušvilpęs garlaivis atsiseikino su Osetrovo ir nuplaukė Jakutsko link. Sudie, Osetrovai! Kad daugiau tavęs nematytiau. O prisiejo...

Prasidėjus ilgai truksiančiai kelionei, kaliniai sukur-

BISKUPINAS-KERNAVĖ- VOLINAS-BISKUPINAS

JONAS VITKŪNAS

Eksperimentinė archeologija arba idėjos gimimas

Ne taip seniai plačiai visuomenei eksperimentinė archeologija buvo ne daugiau kaip teorinė savoka. Keistai skambėjo tokie terminai kaip „gyvoji archeologija“ arba „gyvoji istorija“.

Kai Kernavės muziejus prieš trejetą metų parengė edukacinę programą „Gyvoji archeologija“, išgirdau ne vieną abejonę, o viena abejonė jau vien dėl paties „gyvosios archeologijos“ termino.

O pati eksperimentinės archeologijos idėja ir patirtis jau buvo šalia mūsų. Buvo skaldomas titnagas, lipdomi puodai, bandyta atkurti archeologų rastus papuošalus, gilintasi į kitų archaiskų amatų technologines paslaptis.

Platesnei veiklai, išėjimui į visuomenę reikėjo pradinio postūmio. Tas postūmis buvo Biskupino (Lenkija) IV-oji archeologijos šventė, vykusio 1998 m. rugsejo mėn. Dalyvauti joje garbės svečio teisėmis buvo pakviesta grupė Lietuvos eksperimentinės archeologijos entuziastų, muziejininkų, kultūros darbuotojų. Išvyka rėmė Kultūros ministerija. Lietuvos archeologų draugija. Po Rumšiškesės vykusios „generalinės repetitijos“ „naujokai“ Biskupine pasirodė puikiai, gauti kvietimai į kitas archeologijos šventes. Tai paskatino ryžtis naujam žingsniui — organizuoti tokias šventes ir Lietuvoje, kurios priartintų archeologijos ir istorijos žinias prie visuomenės. Iškilo klausimas, kūr organizuoti tokias šventes: Kernavėje? Trakuose? Šių metų liepos mėn. šventės įvyko ir Kernavėje, ir Trakuose. Jos nebuvo vienos, o tai yra gerai. (Apie šventes plačiau rašė šalies spaudoje.)

„Gyvosios archeologijos“ dienos Kernavėje

Pirmieji bandymai ir idėjos atkurti senuosius amatus gimė dar Kernavės etnoarcheologijos stovykloje, kuria Sirvintų rj. vyresniųjų klasių moksleiviams ketverius metus iš eilės organizavo Kernavės muziejaus Lankytųjų aptarnavimo, Archeologijos skyriai kartu su Sirvintų rj. savivaldybės Kultūros skyriumi. Moksleiviai ne tik dalyvavo archeologiniuose kasinejimuose, bet ir susipažino su archeologiniu darbu, eksperimentinės archeologijos elementais, bandė gaminti archaiską lipdytinę keramiką, ve-

liau išmoko ornamentuoti beržo tošį, verpti verpsteliu...

Eksperimentinės archeologijos idėja entuziastingai propagavo muziejaus Archeologijos skyriaus vedėjas, VU doc. dr. A. Luchtanas, o ją palaikė ir emosi praktiškai įgyvendinti — muziejaus direkcija.

Po Biskupino archeologijos šventės archeologijos dienų organizavimo Kernavėje idėja jau „susirgo“ didžiąja dalis kolektyvo, o su tokiomis pajėgomis jau buvo galima atlikti ir ne visai įprastus darbus. Muziejaus direkcija su Lankytųjų aptarnavimo ir Archeologijos skyriais parengė šventės programą, scenarijų. Prasidėjo įtemptas darbas. Dirbome iki išnaktų — tvarkėme teritoriją, projektavome ir statėme archaiskus bustus, siuvome drabužius, kūrėme šventės atributiką, savo jėgomis spausdino kvietimus, programas, kvietėme dalyvius, meno kolektyvus. O šventės metu, apsirėngę archaiskais drabužiais, įnikome į senuosius amatus...

„Gyvosios archeologijos“ dienas Kernavėje, vykusias liepos 4-6 dienomis Pilies kalne, organizavo Kernavės archeologijos ir istorijos muziejus-rezervatas, jas rėmė Kultūros ministerija, Šventės buvo skirta Mindaugo karūnavimo — Valstybės dienai paminėti. Joje dalyvavo Biskupino šventės senųjų amatų puoselėtojai, nemažai naujų eksperimentinės archeologijos entuziastų. Visiems jiems, taip pat šventės remėjams, žiniasklaidai tariame aciu už atliktą darbą, eksperimentinės archeologijos, taip pat ir istorinės atminties propagavimą.

Biskupine lankęsis kolektyvas šventės metu išaugo, į ją

Prie senosios Kernavės piliakalnio...

isitraukė naujų entuziastų, Kernavės muziejaus darbuotojai. Ūkio dalies darbininkai šventės metu rentė XIV a. Kernavės pirtį, muziejininkės D. Grigonienė ir V. Lapėnaitė ne tik verpė archaiskus verpsteliu ir audė pirmąsias staklėmis, bet ir mokė šio amato gausų smalsuolių būrį. Joms talkino VPU studentė L. Misiukaitė, kuri, užmigdžiusi kūdikį, šukavo linus. Archeologas G. Velius ir muziejininkė G. Vadišienė atkurti raginiu spaudu ornamentavo beržo tošį. Jos ornamentavimas — unikalus Kernavės XIII-XIV a. amatas, neturintis analogų kaimyniniuose kraštuose.

Didelį susidomėjimą sukėlė titnago apdorojimas, Archeologas dr. V. Juodagalvis ne tik meistriškai skaldė titnagą, bet ir teikė išsamią informaciją apie šį, vieną seniausių, proistorės amatų.

Naujokas tokio pobūdžio šventėje buvo ir aludaris V. Vaškevičius, Pasvalio krašte gaminantis alų „Šnektis“. Skanaujant alų nuobodžiauti neteko — „šnektis“ pramin-

tas aludaris pasirodė esąs neeilinis pasakorius, senųjų alaus gamybos technologijų žinovas.

Visi, kas užsuko į proistorės sektorių, neliko abejingi archaiskai šeimai — archeologams Daivai ir Aleksejui Luchtanams, kurie su mažaisiais pagalbininkais — dukra Austėja ir sūnumi Vytautu — archaiskais sąlygomis gamino maistą. Archeologai meistriškai atkūrė proistorės gyventojų buitį, primityvių maisto gamybos procesą. Tai prie vieno, tai prie kito ugnia-kuro sukinėjosi Daiva. Austėja trinamosiomis girmomis mikliai trynė grūdus. Seimos galva lupo kiškiui kailį, o ant tvorę džiūvo dar kelios žvėrių odos. Virš laužo ant iešmo kepe avinas, ant įkaitintų laužo akmenų — paplotėliai, o žarijose — žuvis mityje ir Lietuvos ežerų moliuskai — gėdės. Ant tvorę džiūvo grybai, vaistažolės...

Greta, kaip tikri profesionalai, darbovosi senųjų amatų propaguotojai, praėjusių metų Biskupo šventės dalyviai.

Mazeikių muziejaus darbuotojai Raimonda ir Vytautas Ramanauskai — gaminių iš beržo tošies žinovai. Kartu su Kernavės muziejininkais atkūrė beržo tošies ornamentavimo technologiją, jų gaminiai tapo dar gražesni, primenantys autentiškus Kernavės kauladirbio sodybos radinius. Praeivių akį traukė dailios beržo tošies kraitelės, įvairūs indai.

Primityviame baste kartu su titnago skaldytoju įsikūrė Rumšiškių muziejaus darbuotojas R. Aranauskas. Čia primityviu grąžtu grėžė, šlifavo gintarą, gamino archaiskų amuleto kopijas, įvairius papuošalus.

Šiaulių „Aušros“ muziejaus archeologės B. Salatkienė ir A. Šapaitė iš liepos žievės gamino kibirelius. Tokius IV-VIII a. kibirelius nuskendusių šulinyje archeologės apti-

ko Lieporiuose. Joms rūpejo ne tik kibirelių paskirtis, bet ir gamybos technologija. Kibireliai buvo gaminami iš liepos žievės, susiuvant ją liepos karnos virvutėmis. Taip iš tolimos praeitis atgimė dar vienas amatas.

Vyrai ilgokai stoviniavo prie kalvių Vlado ir Dimos Kuzinų sodybos. Kuzinai — kalviai profesionalai, senovinių ginklų gamybos technologijų žinovai. Smalsuoliai kilnojo iš Damasko plieno nukaldintą kataną, kalavijus, grožėsi dailiosios kalvystės gaminiiais, o mažieji — smalsuliai pūtė duplems.

Na, o juvelyrų dirbiniais neliko abejingi nei vyrai, nei moterys. Marijampolietis K. Barišauskas ir kaunietis S. Kvietka demonstravo archeologų rastų senųjų papuošalų kopijas, kaldino monetą. Čia pat buvo galima ir pačiam nusikalti monetą, įsigyti unikalų segių žiedų.

Netruko smalsuolių ir prie puodžių sodybos. G. Grizas (Nacionalinis muziejus), V. Ramanauskaitė (Šiaulių „Aušros“ muziejus) ir V. Vaitkevičienė (Ukmergės rj.) gamino ir čia pat lauže degė archaiską brukšniotąją ir grubletąją keramiką. V. Vaitkevičienė keles metus iš eilės dirbo Kernavės etnoarcheologijos stovykloje. Kartu su muziejaus archeologais keramikė atkūrė lipdytinės keramikos gamybos ir degimo technologijas, o sukaupę patirtį perdavė stovyklaujantiems moksleiviams. Ir šį kartą mažieji smalsuoliai prie ilgo stalo minkė molį — lipdė puodus.

Žiastinė viduramžių keramiką gamino V. Jazerskas (Lietuvos liaudies buities muziejus). Jis nenuilstamai koja suko masyvų ratą, ir visų akyse gimė dailūs, įvairių dydžių ir formų puodai.

Vienas iš unikalų šventės renginių buvo senųjų muzikos instrumentų demonstravimas.

SKELBIMAI

ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews.
No exp. necessary. Will train. Must
have valid driver's license and trans-
portation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

**Kalame visų rūšių „sidings“,
„soffits“, įdedame
lietvamzdžius (gutters) ir
dengiame stogus. Skambinti
Romui tel. 630-774-1025.**

**Reikalingas vairuotojas,
turintis CDL. Darbas 300
mylių spinduliu aplink
Čikagą. Tel. 708-952-9989
arba 708-906-9945.**

**Experienced people to work
with elderly. References,
drivers license, good English
required. Non-smokers only.
Very good salary.
Tel. 262-763-3375.**

GREIT PARDUODA

**RE/MAX
REALTORS**
OFFICE (773) 586-9888
HOME (708) 425-7180
FAX (708) 425-4019

RIMAS LSTANKUS

- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaide

Carlyle 21
New Vision
12932 S. LaGrange
Palos Park, IL 60464
Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Pager: 708-892-2573
Fax: 708-361-9618

DANUTĖ MAYER
Dirba naujoje įstaigoje. Jei norite par-
duoti ar pirkti namus mieste ar
priemiesčiuose, kreipkitės į DANUTĘ
MAYER. Ji profesionaliai
sąžiningai ir asmeniškai patars.
Nuosavybės įkainavimas veltui.

**Dviejų asmenų šeima,
turinti sūnį, nori
išsinuomoti butą nuo
liepos 1 d.
Tel. 773-536-3709.**

**Legali imigracija į
Kanađą. Skambinti
Rimai tel. 708-218-0161.**

saulinį karą sugriautą pilį, joje 1961 m. įkurtas muziejus. Malborke mus šiltai sutiko bei didžiąją magistrų menę priėmimą surengė šio muziejaus direkcija, kuriai atstovavo edukacinių programų vadovas M. Stokowski. Kolegos iš Malborko iki vėlyvo vakaro vedžiojo mus po pilies menes, kiemečius, vaizdžiai perteikė išpūdingą Malborko pilies istoriją. Malborka palikome įstaudami didelį dėkingumą Lenkijos kolegoms — Malborko muziejininkams.

V-asis vikingų festivalis vyko liepos 16-18 dienomis.

Volinas — nedidelis, bet jausmus miestas, įsikūręs Volino saloje tarp Štēcino įlankos ir Baltijos jūros. Jis iškilo jau IX a., nuo XIV a. priklausė Hanzės sąjungai, kuriai nykstant prarado ekonominį ir politinį vaidmenį. Volino gyventojai didžiuojasi savo istorine praeimi, tai liudija ir penktus metus organizuojamas vikingų šventės (organizatoriai — Volino savivaldybė ir Lenkijos MA archeologijos ir etnologijos institutas), į kurias susirenka spalvingais drabužiais pasi-puošę ginkluoti viduramžių riteriai iš Lenkijos ir kaimyninių šalių, senųjų amatų propaguotojai, muzikos kolektyvai. Tris dienas visas miestas švenčia: atrakcijos, koncertinės programos, ugnies salės.

Išpūdingiausia šventės dalis — riterių turnyrai, vikingų laivų pasirodymai, teatralizuotos archaiskos apeigos. Na, o šventės pagrindas — senieji amatai.

Šioje šventėje grupė iš Lietuvos susilaukė palankaus vertinimo. Buvo pakviesti į analogiškas šventes, vykstančias Žalgirio mūšio lauke, Biskupine (abu Lenkijoje), Šlezvige (Vokietijoje).

Rugsejo 16 d. jau išvykome į Biskupiną. Šią išvyką organizavo Kernavės archeologijos ir istorijos muziejus-rezervatas.

• **Klaipėda.** Gegužės 2 d. Klaipėdos P. Masioto vidurinėje mokykloje atidaryta paroda „Iš Šventosios žemės — į visas tautas“. Per atidarymą kalbėjo Telšių ir Klaipėdos kunigai pabrėžė, kad paroda su-tiekia puikią galimybę giliau pažinti pasaulio išgelbėtoją.

Ar tu moki verpti, ar tu moki austi...?

Lankytiniai buvo nukelti į žilą Lietuvos enovę. Visos nuotraukos Jono Vitkūno.

A+A BRONIUS MASIOKAS

1946 m. tapome svainiais — vedžiau jo žmonos Evelinos jauniausią seserį Antaniną. 1949 m. atvykome į Ameriką pas uošvius prof. S. Kolupailą prie Notre Dame u-to. Kartu pradėjome darbą UNIROYAL įmonėje — Mishawaka, Indiana.

Bronius dirbo prie sprausminių (jet) lėktuvų kuro sistemų projektavimo, dažnai buvo siunčiamas į Seattle — Boeingo įmonės atstovauti UNIROYAL, kol pagaliau Boeing jį paviliojo, ir jis su Evelina persikėlė į Seattle.

Ilgus metus dirbo prie ketų projektavimo ir buvo vienas pagrindinių „Mėnulio kelionės“ gyvybės palaikymo (Life support — Lunar Module) pagaminimo ir išbandymo bei sėkmingo nusileidimo mėnulio sistemos inžinierių. Jo grupės parašai liko ant mėnulio.

Colorado lietuvių bendruomenė neteko veiklaus ir nuosirdaus nario. Eidamas 84-sius metus Auroroje, Colorado, širdies priepuolio ištiktas balandžio 11 dieną, staiga mirė Bronius Masiokas.

Gimęs 1916.07.01, jis augo gausioje — keturių sūnų ir dviejų dukterų Kazimieros ir Benedikto Masiokų šeimoje, Raguvėje, Panevėžio apskrityje. Baigęs Kauno „Aušros“ gimnaziją, įstojo į P. L. P. Karo mokyklą, kurios XIX laidą baigė 1938.05.18. J. leitenanto laipsniu, buvo karo aviacijos zvalgas.

1939 m. rugsėjo 16-tą dieną vedė Eveliną Kolupailaitę ir uošvio prof. S. Kolupailos patarimu įstojo į Vytauto Didžiojo u-to Technologijos fakultetą.

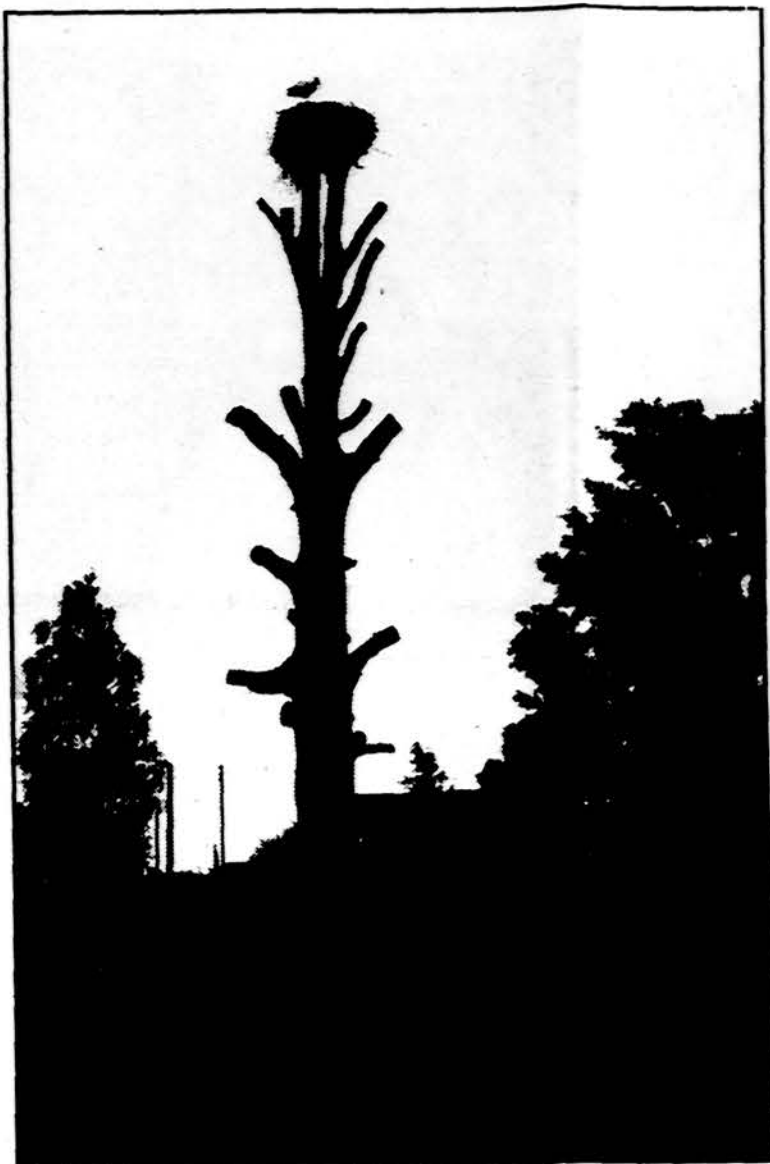
Raudonajai armijai okupavus Lietuvą, buvo atleistas iš karo aviacijos ir tęsė studijas universitete.

Jo diplome parašyta: „Labai gerai išlaikęs visus egzaminus ir labai gerai atlikęs ir apgynęs diplominį projektą „Naminis šaldytuvas“, 1944 metų balandžio 29 d. įgijo diplomuoto mechanikos inžinieriaus vardą“. „Šildymo-šaldymo“ studijas tęsė Vienoje ir vėliau Karlsruhe, Vokietijoje. Gyvendamas su žmona Kempen'o D. P. stovykloje dirbo okio skyriuje. Evelina tapo Maiorinio-gimnazijos mokytoja.

Lietuvoje likę Broniaus du broliai ir sesuo su šeimomis buvo ištremti į Sibirą.

Atsisveikinimo tekste paminėta (santrauka iš anglų kalbos): „Bronių sutikau 1937 m. P.L.P. Karo m-loje, vėliau V.D.U. 1945 m. gyvenome Kempen'o D.P. stovykloje.

• **Klaipėda.** Gegužės 19 d. Šv. Juozapo Darbininko parapijoje viešėjo „Veiklių žmonių bendrijos“ atstovai, priklausantys įvairioms denominacijoms. Svečiai, neslėpdami savo klaidžių kelių, liudijo džiaugsmą, kurį jų gyvenimui suteikė Dievas.

Nuotr. Eltos

Į DANGIŠKUS SODUS IŠKELIAVO JULIUS GELAZIUS

Saulėtą gegužės mėn. 13 d. rytą į Tautines kapines amžinam poilsiui palydėjome a.a. Julijū Gelazių. Velionis buvo draugiškas ir nuosirdus su visais, todėl ir šermenys Lack & Sons laidojimo namų koplyčioje, o taip pat ir laidotuvių, dalyvavo gražus būrys šeimos artimųjų bei pažįstamų, maldose prisiminusių velionį ir pareiškusių užuojautą.

Šeimai — žmonai Irenai, dukrai Dianai Kizlauskienėi su šeima, velionio seseriai Pranciškai Marcinkienei bei kitiems artimiesiems. Koplyčioje maldas už mirusįjį sukalbėjo Palaimintojo J. Matulio misijos kapelionas kun. Algirdas Paliokas, SJ, o kitą dieną jis taip pat aukojė šv. Mišias ir sakė pamokslą. Mišių metu vargonavo muz. Faustas Strolia, o giedojė tuo metu iš Lietuvos Čikagoje viešėjęs Vilniaus operos solistas Arvydas Markauskas.

Į kapines palydėjo ir prie kapo duobės maldas sukalbėjo velionio brolio, a.a. kun. Zenono Gelaziaus, artimas pažįstamas, prelatas dr. Ignas Urbonas. Atsisveikinimas kapinėse užbaigtas giesme „Marija Marija“ ir Tautos himnu. Tėvynės likimu Julius siejo sielos kraštui esant priešpaudėje, rūpinosi juo ir nepriklausomybės atgavimu.

Keletas brožių iš velionio gyvenimo. J. Gelazius gimė ūkininkų šeimoje 1911 m. kovo 4 d. Joniškėje, Šiaulių apskr. Pradžios ir 4 klasių vidurinė mokyklą baigė Joniškėje, o gimnaziją — Šiauliuose 1931 m. Tais patiais metais įstojo į Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Teisės fakultetą, kurį baigė 1937 m.

Baigęs universitetą, kurį laiką, dirbo Finansų ministerijoje, eidamas įvairias pareigas. 1938 m., gavęs valstybinę stipendiją, išvyko į Vieną studijuoti prekybinės teisės. Vokiečiams prisijungus Austriją, o vėliau kilus karui su Lenkija, studijas teko nutraukti ir grįžti į Lietuvą. Grįžęs iki bolševikų antplūdžio vėl dirbo Finansų ministerijoje, užsienio prekybos skyriuje teisininku. Bolševikmečių saugumo sumetimais iš tarnybos pasitraukė, slapstydamasis įvairiose vietose. Vokiečių okupacijos metais Julius vėl dirbo tuo metu vadinamoje Finansų valdyboje. 1944 m. liepos mėn., kaip ir daugelis tautiečių, mačiusių artėjantį bolševikų pavojų, pasitraukė į Vokietiją. Vokietijoje kurį laiką su sesers Marcinkienės šeima gyveno Tiuringijoje, o po karo, kai ši sritis buvo perleista rusų administracijai, pėsčiomis, apie 80 km., patraukė į Bavariją ir iki išvykimo į Ameriką gyveno Beyreuthe, eidamas įvairias pareigas UNRRA įstaigose.

1949 m. Julius ir Irena Norikaitė sukūrė šeimos židinį, o 1999 m. dukters ir žento namuose, Hinsdale, IL, iškilmingai giminių ir artimųjų tarpe atšventė 50 metų vedybų sukaktį.

1950 m. Julius su žmona Irena persikėlė į Ameriką. Nuo to laiko iki pensijos, negalėdamas teisininko žinių panaudoti cionykščiam gyvenime, Julius dirbo fizinių darbų. Gelaziai užaugino ir išmokslo dukterį Dianą Kizlauskienę ir rūpinosi kitais šeimos reikalais.

Atliekamą nuo darbo laiką Julius sunaudodavo besidarbuodamas savo kieme. Tai buvo jo didžiausias malonumas: jis buvo ūkininko sūnus, nuo mažens pamilęs žemę. Mylėjo Julius medžius, krūmus, geles. Valandas, o būdamas pensininkas — ir ištisas dienas praleisdavo gražindamas savo kiemą.

Mirė Julius šių metų gegužės mėn. 11 d., sulaukęs 89 metų. Liko žmona Irena Norikaitė-Gelazienė, dukra Dianą Kizlauskienę, jos vyras Antanas ir anūkai Dalia ir Andrius.

Pirmiesiems pavasario žiedams skleidžiantis, atsiskyrė su šiuo pasauliu Julius ir iškeliavo į amžino pavasario niekada nevystančius sodus.

Šeimos draugas

PATEISINTAS BLOGIS...

Atkelta iš 3 psl.

Toks buvo dar antrinis teroras — palautę gyvulus ir mirties baime, ir moralinių pagrindų sukrėtimu: Dieve, ne-jau taip galima? Jie rodė, kad galima, jiems viskas galima. Tik žodžio „satanizmas“ tada dar nebuvo; ir tik 1998 m. išrašė Baudžiamąjį kodeksą tokį karo nusikaltimą kaip „nukautųjų kūnų išniekinimas keršto ir teroro tikslu“.

Nekrosadizmas buvo ramiai praktikuojamas tolimuose komunizmo imperijos gulaguose, kai išnešamiems iš zonos ir i-

DRAUGAS, 2000 m. birželio 15 d., ketvirtadienis

5

rietas kraunamiems sustingusiems lavonams dar su laužtuvu pramušdavo kaukoles. Tu, liaudies priešė, tikrai nepabėgsi! Nekrosadizmo ir dabar galėjom pamatyti televizijos ekranuose, kai Rusijos karinė technika ir ją vairuojantys „liudi“ valkiojo vielomis surištus cėcėnų lavonus. Vykdytojai — vis to paties komunizmo auklėtiniai arba auklėtiniai auklėtiniai.

Kai Lietuvos komunistų vadovai, 1941 m. pasitraukę į Maskvą, sužinojo apie Rainių žudynes, jie apklausė liudininkus ir nustatė kai kuriuos kaltininkus — sadistus žudytojus. Ir nieko, vėliau buvo netgi didvyriais paskelbti. Taip sistema patvirtino, būtent mąstymo sistema, kad surištus gyvus mėsinėti, lupti jiems odą, jeigu tie žmonės pavadinti klasiniais priešiniais liaudies priešais — yra iš esmės teisinga, nebaustina. Tik vienas žudikas sulaukė atkurtos nepriklausomos Lietuvos patioje Lietuvoje, o ligi tol jau buvo apklaustas kaip liudytojas, ir KGB pulkininko Petro Raslano kaltė negincijamai matoma. Bet garsų pulkininką dar pusantros metų paglobėjo nepriklausomos Lietuvos generalinis prokuroras Artūras Paulauskas; byla nebuvo keliama, nepaimta net išpareigojimo neišvykti, Rainių žudikui ne plaukelis nuo galvos nenukrito. Gyveno sau žmogus Lietuvoje, ką nors veikė. Ir sistema toliau veikė. Tik jau žlugus Maskvos pučiui, kai pasidarė aišku, kad Raslano igūdžių greitai neprireiks, jam buvo leista pasprukti į Rusiją, ir tik po to formaliai iškelta byla. Dabar jau Rusija globoja šį karo nusikaltėlį, ištikimą čekistą-komunistą, metų metais niekaip nerasdamas būdų, net perduoti jam kvietimo i Lietuvos teismą. Sistema tebeveikia. Viskas sena, kaip Lenino mumija. Užtat buvęs prokuroras gražiai skelbia naują politiką.

Tokie čia keli faktai liaudies švietimui ir medžiaga politikų pamąstymams, jeigu kas naviu guodžiasi, kad komuniz-

mas žlugo, antai net Rusijoje komunistai nelaimėjo rinkimų. Tai kas laimėjo? Išėitų, kad demokratija. Kadangi komunizmas yra karas, tai demokratija turėtų paskelbti taiką ir pakeisti požiūrį į karo nusikaltėlį Petrą Raslaną bei kitus.

Palikim kol kas šį klausuką ir supraskim, kad vien tiesa padarys mus laisvus. Tiesa apie komunizmą, tiesa apie okupaciją ir suniokojimus, tarp jų — baisiausius protų suniokojimus, kai protai nenori tiesos, o širdis gniaužia nežinomybė. Išties, kito kelio nėra — reikia kalbėti. Tik tada būsim laisvi, o blogis varžomas, ne toks laisvas.

KAUNE PAGERBTAS VILTIES PREZIDENTO ATMINIMAS

Kauno Petrašiūnų kapinėse antradienį pagerbtas žymaus politiko bei diplomato Stasio Lozoraičio jaunesniojo atminimas. Šeštųjų savo vyro mirties ir perlaidojimo Lietuvoje metinių proga S. Lozoraičio amžinojo poilsio vietą aplankė velionio žmona Daniela Lozoraitienė.

Ambasadoriaus S. Lozoraičio pagerbimo ir atminimo komiteto pirmininkė Marija Garšvienė padėjo Danielai Lozoraitienei, kad ji „brangiausią turtą padovanavo Lietuvai, gražios Vilties prezidentą į gimtąją žemę“.

Žymaus Lietuvos diplomato S. Lozoraičio vardas įamžintas Kaune — jo vardu pavadinta gatvė ir mokykla, Kryžių kalnelyje, VI forte, pastatytas koplytstulpis, Kristijono Doneičio gatvėje — paminklas. S. Lozoraičiui suteikti Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaro bei Kauno miesto garbės piliečio vardai. Name, kuriame gyveno diplomato šeima, šiemet atidarytas Lozoraičių atminimo muziejus.

Žymus Lietuvos diplomatas po mirties apdovanotas Vyčio Kryžiaus I laipsnio ordinu.

(Elta)

Mieli Tautos fondo nariai ir rėmėjai,

Šių metų vasario 16 d. Tautos fondas paskelbė kvietimą šią sukaktį atžymėti ypatingu būdu — įdukrinant Lietuvos vidurines mokyklas. Įdukrinimas yra vienas iš svarbiausių šiais ir ateinančiais metais Tautos fondo vykdomų uždavinių, nes jis sudaro galimybę ne tik mokykloms padėti, bet ir progą užsienio lietuviams tiesiogiai bendradarbiauti su jaunimu ir mokyklų vadovybe. Dėl to kartojame Vasario 16-osios dienos kvietimą prisidėti prie mokyklų įdukrinimo.

Šiems metams sudaryta Tautos fondo vadovybė, taryba ir valdyba su dideliu malonumu jungiasi į šį projektą ir yra pasiryžę su Jūsų pagalba jį tęsti, kol jame dalyvaus bent keli šimtai Lietuvos mokyklų. Mes suprantame, kad tai didelis užsimojimas, bet esame pasiryžę jo nepabūgti ir tęsti, kol pasieksime tikslą. Ieškome naujų būdų potencialius rėmėjus sudominti.

Talkinti Tautos fondo valdybai yra sudaryta Tarybos darbo grupė, į kurią įeina Pranas Povilaitis, Nijolė Bražėnaitė Paronetto ir Antanas Sabalis.

Iki šiol atsiliepę nemažas skaičius mūsų nuolatinių rėmėjų. Virš 30 mokyklų tapo įdukrintos, užsimezgė abipusiai ryšiai. Buvo pasiūlyta mintis pakviesti Lietuvos Istorijos Mokytojų asociaciją (LIMA) į talką, jei tai mokyklų vadovybėms būtų priimtina.

Mes manome, kad Tautos fondas turėtų koordinuoti Tautos fondo ir įdukrintojų pageidavimus ir kvieisti mokyklas pasidalinti su kitais savo mintimis ir pasiūlymais. Žinome kelių mokyklų pageidavimus tiksliau nusakyti Tautos fondo lūkesčius.

Žodžiu, išryškėjo abipusis pageidavimas paruošti įdukrinimo programos gaires, kurios pridėtos atskirai. Jurgis Valaitis Tarybos pirmininkas

Algis Vedeckas Valdybos pirmininkas

Lietuviškos mokyklos įdukrinimo auka
Čekius prašom rašyti: Lithuanian National Foundation, Inc.
351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207-1910
Ta' exempt #51-0172223

Auka \$	
Pavardė, vardas	
Adresas	Įdukrinamos mokyklos vardas
Miestas	Valstija
Pašto kodas	Adresas
Nepasirenku mokyklos ☐	

Pastaba: Tautos fondas įsipareigoja Jūsų auką padidinti 50 % priedu, kartu šį priedą ribojant \$250 už kiekvieną \$1,000. Pav., jei mokyklai aukosite \$250, LF pridės \$125 ir mokyklai išmokės \$375. Jei aukosite \$500, TF išmokės \$750. Jei aukosite \$1,000, TF išmokės \$1,250, jei aukosite \$2,000, TF išmokės \$2,500.

STAR ALLIANCE

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

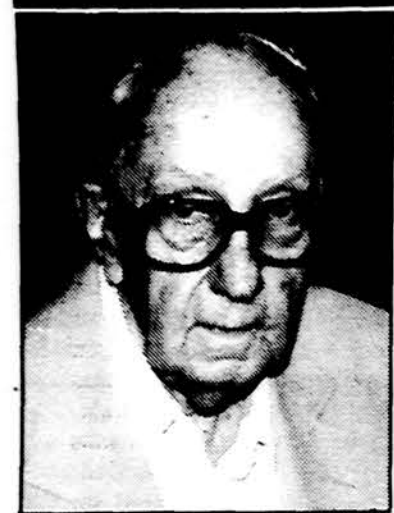

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with just one hassle-free connection through Stockholm. Our 4:30 p.m. departure gives you a relaxed morning arrival for business or pleasure. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen hub. And whether you fly Business Class or Economy Class, you can be sure our service will be world-class, and will allow you to arrive rested and refreshed — all for a reasonable fare. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350. For more information and special offers, visit our website at www.flysas.com.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:30 pm	7:40 am +1
SK 744	Stockholm	Vilnius	9:20 am +1	10:50 am +1
SK 743	Vilnius	Copenhagen	12:45 pm	2:15 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:40 pm	5:40 pm

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Kun. V. Bagdanavičius, MIC.

APLANKYKITE

Kun. Vytautas Bagdanavičius, MIC, kurį laiką praleidęs ligoninėje, šiuo metu yra slaugos namuose. Būtų gera, kad jo bičiuliai, pažįstami ir idėjos draugai gerb. kunigą aplankytų, praskaidrindami jo dienas. Adresas: The Renaissance Nursing Home, 2940 West 87th Str., kambario nr. 111, slaugos namų tel. 773-434-8787.

Čikagos Lietuvių operos visuotinis narių susirinkimas šaukiamas birželio 30 d., 7:30 val. vak., penktadienį, Jaunimo centre. Valdya prašo atkreipti dėmesį, kad susirinkimo data pakeista iš 23 į 30 d.

Apie smuikininką Vilhelmą Čepinskį „Music Journal“ Londone rašo: „Jo grojimas aukščiausio lygio, tikrai talentingas, nusipelnantis išskirtinių komplimentų. Šio puikaus solisto klausydamasis, aš prisiminiau didingą David Oistrach grojimą. 21-erių metų Vilhelmas – žavingas. Numatau puikią ateitį šiam jaunam virtuozui“. Šis jaunasis virtuosas, o taip pat ir daugelio tarptautinių konkursų laureatė pianistė Guoda Gedvilaitė atvyksta į Čikagą, kur birželio 18 d., sekmadienį, 1 val.p.p. Pasaulio lietuvių centre pasirodys lietuvių publikai. Bilietus į šį neeilinį ir vienintelį koncertą galite įsigyti kiekvieną dieną PLC.

MAŽLIETUVIAI APŽVELGĖ SAVO VEIKLĄ

Mazosios Lietuvos lietuvių draugijos nariai Čikagoje, nors ir labai seniai likimo nublokšti nuo Kuršių marių ir Baltijos jūros krantų, liko ištikimi savo gimtajam kraštui, veikia ir siekia dabartinių gyventojų skaidresnės ateities. Kartas nuo karto susirinkę pasidalina tarpusavyje jų gimtąją žemę slėgiantiais rūpesčiais, pasitaria, kaip padėti į vargą ten patekusiems.

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje susirinkę balandžio 30 d., vel prie Lilės Buntinienės pavasariškomis gylėtimis papuoštų stalų, aptarė ne tik savo einamuosius reikalus, bet išsklaidė ir draugijos pirmininko Viliaus Trumpjono pranešimo iš kelionės po Karaliaučiaus kraštą ir Lietuvą. Susirinkime dalyvavo apie 30 asmenų. Draugijos pirmininkas Vilius Trumpjonas pristatė dienotvarkę. Draugijos sekretorius Jurgis Lampsatis perskaitė praėjusio susirinkimo protokolą.

Susirinkime dalyvaujančiam, iš Klaipėdos krašto kilusiam vysk. Hansui Dumpiui paprašius Viešpaties Dievo palaiminimo, visi gardsiavosi gerai paruoštais pietumis, o po jų visi vel atidžiai sekė pirmininko pranešimo žodžius, apie Klaipėdos krašto lietuvių gyvenimą. Tradicinis šiuo metu, kovo 4 d. buvęs valdybos posėdyje, teigiamai įvertintas, ypač gausiai svečių ap-

Baltijos tautų meno paroda – Vidurvasario nakties pobūvis – vyks penktadienį, birželio 23 d., tarp 6 ir 10 val. vak., Čikagos miesto centre, Buntrock Hall, Symphony Center, 220 S. Michigan Ave. Tai prezizinis vienkartinis renginys, išeinant iš įprastojo parodų rato į plačiąją kita-tautių visuomenę. Dalyvauja Estijos, Latvijos, Lietuvos dailininkai, atvyksta daug svarbių svečių, bet nemažiau svarbu, kad lietuvių visuomenė parodytų šiam renginiui reikiama dėmesį ir gausiai dalyvautų. Bilietus rezervuoti galima telefonu 630-986-8613 (iš anksto užsisakant, kaina žymiai mažesnė).

Lietuvos Krikščionių demokratų partijos rėmėjai šaukia susirinkimą birželio 20 d., antradienį, 7 val. vak., t. marijonų vienuolyne ir kviečia ne tik rėmėjus, bet ir visuomenę dalyvauti. Susirinkime išgirsime vėliausias žinias apie šią krikščionišką partiją.

KARDINOLAS KVIEČIA

Čikagos kardinolas Francis George kviečia visus katalikus šiais Jubiliejiniais Jėzaus Kristaus metais švęsti Dievo Kūno ir kraujo šventę dalyvaujant iškilinėse mieste.

Tai – didelė Bažnyčios šventė, kurioje katalikai viešai garbina ir šlovina Viešpatį Eucharistijoje, taip liudydami savo tikėjimą Jėzu, kuris pasi-liko su žmonėmis ir dėl žmonių Šv. Sakramente. Minėjimas vyks birželio 24 d. Soldiers Field stadione. Bus šv. Mišios, giedos chorai, bus procesija su Šv. Sakramentu ir palaiminimas.

Visos parapijos gavo bilietų, o taip pat ir mūsų Šv. M. Marijos Gimimo parapija Marquette Parke gavo 100 bilietų, kad parapijiečiai dalyvautų. Bus autobusas, kuris nuveža ir parveža. Išvažiuoja 2 val.p.p. iš parapijos bažnyčios. Jei kas norėtų važiuoti, prašome skambinti Vytui Paskauskui tel. 773-779-4273.

ALTO Čikagos skyrius, noredamas prisiminti mūsų ištremtuosius ir visas mūsų genocido aukas, birželio 18 d. rengia minėjimą, kuris prasidės 10 val.r. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos aikštėje. 10:30 val.r. vyks pamaldos, o po jų – minėjimas parapijos salėje. Pagrindinę kalbą pasakys advokatas Saulius Kuprys.

Marquette Parko lietuvių namų savininkų susirinkimas šaukiamas birželio 16 d., penktadienį, 6:30 val.v. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Kviečiami nariai ir svečiai.

Parduodama rašoma mašinėlė „Olimpia“ – lietuvišku šriftu, mažai naudota. Kreiptis į Gražina tel. 773-585-9500.

STUDENTAI ATVYKO VASAROS DARBAMS

Dvi grupės po 30 studentų iš Vytauto Didžiojo universiteto Kaune ir Kauno technologijos universiteto š.m. birželio 10 d. atvyko į Čikagos O'Hare oro uostą pagal specialią universitetų programą vasaros darbams Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Oro uoste juos pasitiko programos koordinatorių ir autobusus visus atvežė nakvynei North Park University, kuris yra 5000 N. Spaulding St., Chicago, studentų bendrabutyje. Sekmadienį, po nemokamos nakvyinės ir pusryčių, buvo visų dalyvių informacinis susirinkimas, ir iki 12 val. visi turėjo apiešti patalpas, iškeliaudami į savo darbovietes po visą Ameriką, arba kitai nakvynei pasilikdami Čikagoje pas gimines ar draugus.

Studentės daugiausia dirbs kaip valgyklų padavėjos, o studentai prie įvairiausių vasaros darbų.

Tenka džiaugtis, kad universitetų vadovybės padeda studentams vasaros atostogų metu legaliai, papiginta kaina atvykti į JAV ir iš anksto parūpina darbu vietas, kad studentai pagerintų anglų kalbą ir užsidirbtų studijoms labai reikalingus dolerius.

Br. Juodelis

riuo pasidalinta mintimis, kaip geriau išlaikyti lietuvių krašte. Karaliaučiaus universitete esą reikalinga turėti lietuvių kalbos katedrą, kad mokyklą užbaigusieji čia galėtų tęsti studijas. Konsulas taip pat pagedauja, kad lietuvių bendruomeninės veiklos centras būtų Karaliaučiuje, o ne pasienio vietovėse.

Karaliaučiaus krašto reikalais Viliui Trumpjonui Vilniuje teko susitikti su tautinių mažumų ir išeivijos reikalų departamentu generaliniu direktoriumi dr. Remigijum Motušiūnu ir kitais, su kuriais buvo pasikeista mintimis apie fakultatyvą. Pareikštas pageidavimas, kad mokytojai būtų kilę iš to paties krašto, nes šiuo metu daugiau kaip pusė jų atvažiuoja iš Lietuvos. Pokalbio metu užsiminta apie Vydūno namų-muziejų Tilžėje, Kristijono Donelaičio muziejų, prūsų sukilimo vadui Herkui Mantui paminklą, pirmosios lietuviškos knygos autorius Martyno Mažvydo atminimo įamžinimą, Kristaus prisikėlimo bažnyčios pašventinimą Tilžėje, lietuvių bendrijos namų atidarymą Tilžėje ir t.t.

Klaipėdoje susitiktą su „Mazosios Lietuvos“ bendrijos šeimelio nariais: Rūta Maciūnė, Ieva Birzėnė, Jurgis Aušra, Albinu Stubra, Lydija Aušriene ir Bernardu Aleknavičiumi. Iš pokalbių sužinota, kad bendrija veikia, vien praėjusiais metais suruošta apie 20 renginių.

Valteris Bendikas

Tautos naikino minėjime, vykusiame birželio 4 d. Cicero Lietuvių Bendruomenėje. Iš kairės: B. Motušienė, dr. P. Kisielius, treninė S. Simanoniene, jos dukra A. Simanonyte, ALTO skyriaus pirmininkas S. Dubauskas ir Cicero Lietuvių Bendruomenės sekretorė O. Vencloviene.

Nuotr. V. Motušio

RYSKUS TAUTOS NAIKINIMO PRISIMINIMAS

Cicero ALTO skyriaus ir vietinė Lietuvių Bendruomenės apylinkė birželio 4 d. minėjo tragišką tautos naikinimą, vykdant nuo 1940 metų.

Minėjimas prasidėjo Šv. Antano bažnyčioje šv. Mišiomis už žuvusius. Mišias aukojo kun. dr. Kęstutis Trimakas. Minėjimas sutapo su Šeštiniiu – Kristaus Dangun žengimo švente, ir todėl kun. K. Trimakas, sakdamas pamokslą, kalbėjo apie Kristaus kanciją ir garbingą Dangų žengimą, derindamas Kristaus kentejimus su laisvės kovotojų ir tremtinių kancijomis bei jų dvasinę stiprybę, kuri rėmėsi tvirtu tikėjimu ir viltimi. Negalėdamas dėl kitų religinių išpareigojimų dalyvauti akademiniame dalyje salėje kun. K. Trimakas prie altoriaus sukalbėjo gilaus turinio invokaciją. Bažnytinis choras, giedodamas gražias giesmes, daug prisidėjo prie pamaldų iškilmingumo. Vargėnavo ir chorui vadovavo muz. Giedrė Nedveckienė, choro pirmininkė Jonė Bobinienė parūpino gaidas ir tvarkę giesmių eigą. Pamaldos baigėsi giesme „Apsaugok Aukščiausias“.

Po pamaldų parapijos salėje įvyko antroji minėjimo dalis. Čia dr. Petras Kisielius supažindino minėjimo dalyvius su viešiomis iš Lietuvos – bu-

vusia kaline ir tremtine Silvija Simanoniene bei jos dukra Audrone Simanonyte. Savo žodyje dr. P. Kisielius priminė kalinių ir tremtinių nuoskaudą, daugelio metų šalčio, bado kentejimus ir nepakeliamai sunkius darbus, dėl kurių daugelis neištvėrė, mirė kankinių mirtimi. Viešnios uždegė žvakės žuvusiųjų atminimui. Minėjimo dalyviai mirusių pagerbė tylos minute. Po to S. Simanoniene, kalėjimo ir tremties išgyvenimus perteikė, atpasakodama atskirus įvykius bei deklamuodama pačios sukurtus eilėrašius, poetiškai išryškindama tėvynės ilgęsi ir širdyje susitelkusį skausmą. Pasakojimų ir eilėraščių tarpuose Audrone dainavo tremtinių ir partizanų dainas. Ji dainavo ir

pagal savo motinos eilėraščių žodžius. Vieni jų buvo tokie: „Mama, mintimis aš lankysiu Tėvynę. Šito niekas uždraust negalės. Tu zinok, aš galbūt nepareisiu, Bet neverk, neliūdėk, jei gali...“

O Audronės mama deklamuvo: „Tauta raudėjo, kai mama, Vaikus išleisdamas kruvinais keliais. Žiedai gražiausi taip anksti nuvyto Ir niekada daugiau neprasiskleis“.

S. Simanoniene, dar jaunutė studentė, atostogų metu tėvų šeje buvo areštuota ir nuvežta tiesiai į kalėjimą, nes priklausė pagrindinio organizacijai. Čia ją muše, daužė, sužalojo plaučius. Beveik be sąmonės išvežė į Vorkutą. Ten

ji, ligonė, dažnai „nusipelnėdavo“ karcerio už pavestų darbų neatlikimą ir už atvirą žodį. Po devynerių metų S. Simanoniene buvo paleista į laisvę, kurios, deja, Lietuvoje nerado, tai kurį laiką slapta gyveno. Vėliau iškėkėjo už dvylika metų Sibire išvergavusio partizano ir laimingai susilaukė Margaritos ir Audronės.

Dr. P. Kisielius jautriai padėkojo Sibiro išgyvenimų gyvųjų liudininkei S. Simanonienei ir jos dukrai Audronei už dalyvavimą minėjime bei už ryškų tremtinių dvasinio ir fizinio likimo perteikimą, išsakant jį poetine kūryba ir dainomis.

Ateina mintis, jog iš tremties ir partizanų laisvės kovų neužrašytos istorijos, išreikštos pasakojimais ir meniniu atlikimu, galės būti sukurta epinis literatūros kūrinys. Minėjimas buvo baigtas, viešnia iš Lietuvos pakvietus užgesinti žuvusių pagerbimo žvakes ir visiems sugiedojus Maironio „Lietuva brangi“.

Minėjime, kaip ir visada, šauliai tvarkė vėliavas, birželio gėlės – bijūnai puošė salę ir priminė aną siaubingą birželį – pirmuosius išvežimus. Džiugino į minėjimą gausiai atsilankę naujieji ateiviai, besijungiantys į lietuvišką veiklą.

Minėjimas visiems paliko gilų įspūdį. Kokia vis dėlto yra baisi tautos nelaimė – laisvės praradimas, o laisvę atgavus, reikia ją branginti ir dėl jos saugumo nepaliaujamai ir įžvalgiai budėti.

B. Motušienė

Dalis basiojo birželio minėjimo dalyvių Cicero ALTO ir Lietuvių Bendruomenės suruoštame renginyje.

Nuotr. Jono Kuprio

MIRUSIŲJŲ KAPŲ LANKYMAS

Šių metų gegužės 29-oji, Amerikos mirusiųjų prisiminimo arba kapų puošimo diena, Čikagoje buvo saulėta ir šilta, daugeliu jau iš pat ryto viliojanti į pavasariškai nusiteikusią gamtą. Šią laisvą nuo darbo dieną ne kiekvienais metais pasitaiko toks gražus oras. Todėl vieni panaudojo ją tolimų giminių ir draugų aplankymui, o kiti vyko į įvairias kapines, kad aplankytų savo mirusių artimuosius ir draugus, kad papuoštų jų kapus gėlėmis, o kartu ir apgalvotų savo pačių mirtingumą.

Čikagos ir jos apylinkėse gyvenantys evangelikų tikybos lietuvių savo artimuosius prieš daugelį metų laidojo šiaurinėje miesto dalyje esančioje Concordia kapinėse, bet paskutiniaisiais dešimtmečiais, daugumai nusikėlus gyventi į miesto pietvakarinius priemiestius, pradėta mirusių lietuvių laidojimo lietuvių Tautinėse, Betanijos ir kai kuriais atvejais iš tikybiškai mišrių šeimų – net lietuvių katalikų Šv. Kazimiero kapinėse.

Tėviškos parapijos nariai ir jų pažįstami gegužės 29-osios rytą visų pirma susirinko į lietuvių Tautinės kapinės kasmetiniam dvasiniam susikau-pimui. Čia tarp aukštų medžių ilsiis nemazas skaičius jų artimųjų. Prie didingo paminklo išeivijos evangelikų-liuteronų bažnyčios vyskupui Ansui Trakiui ir jo žmonai dr.

Adelei Trakienei bei jo motinos Trūdės Trakienės kulkas kryžiaus, kurių kaimynystėje aukštų medžių ošimo klausosi įžymūs lietuvių tautos kompozitorius Vladas Jakubėnas, Algimantas Kleinaitis, Kasiudienė ne kiekvienais metais susirinkusieji lietuviškomis liaudies giesmėmis giedoja apie aną šalį, „kur Dievo angelėliai su žmonėmis drauge, kaip Juo mieli vaikeliai, gyvena meilėje“.

Vysk. Hansas Dumpys kalbėjo apie Jėzaus pažadą, kad Jis eis pirmą paruošti mums vietas. O jei iškilty mums rūpestis, kalbėjo vysk. Hansas Dumpys, ar dar mes gauname vietas, tai „Dievas nesielgia su mumis kaip mes su Juo, kai Jam užgimus nebebuvo vietos užėjoje. Viešpaties pažadas suteikia mums nuraminimą, kad danguje mums nereikia vietų užsakymo, jų užteks mums visiems, kurie Juo pasitiki. Todėl nesą reikalo liūdeti dėl artimųjų mirties, jie yra danguje. Prisiminkime juos dabar Dievo pažado šviesoje. Po bendros maldos ir vienos bei kitos bendros giesmės susikaupimo valanda lietuvių Tautinėse kapinėse buvo užbaigta.

Po to daugelis vyko dar ir į netoliese esančias Betanijos kapines, kuriose palaidoti ne tik Ziono, bet ir Tėviškos parapijos nariai. Be visų kitų šiose kapinėse amžina Dievo ramybė rado ir kun. lic. Jonas Pau-peras, ankstyvesnis lietuvių

evangelikų-liuteronų Ziono parapijos ir prieškarinių laikų Kauno parapijos klebonas, rad-dijo ir evangelikų spaudos ats-tovs Nepriklausomybės lai-kais Lietuvoje.

Betanijos koplyčia vos talpi-no susikaupimui susirinku-siuosius, kurie ir čia atvyo ne tik aplankyti savo mirusių ka-pus, papuošti juos šio gražaus pavasario gėlėmis bei žalumy-nais, bet taip pat apmąstyti ir žmogaus gyvenimo prasmę. Kadangi prieš keletą metų Ziono parapijai persikėlus į Čikagos priemiestį Oak Lawn ir esant trikalbei (joje pamal-dos laikomos vokiečių, anglų ir lietuvių kalbomis), tai Beta-nijos kapinėse giesmės ir pa-mokslai buvo vedami visomis trimomis kalbomis. Tuo atvil-giu susirinkusiesiems geriau-siai pasitarnavo kun. Jonas Juozupaitis, galėdamas skelb-

ti Dievo Žodį visiems supran-tamomis kalbomis. Vysk. Han-sas Dumpys kalbėjo ir čia maždaug ta pačia tema kaip lietuvių Tautinėse kapinėse, o kun. Valdas Aušra savo trump-pai suglaustą pamokslą pa-sakė anglų kalba, jame prisi-mindamas ir savo mirusį tėvą Lietuvoje.

Po visų prakalbų vysk. Han-sas Dumpys ir kun. Jonas Juozupaitis perskaitė praėjus-iais metais abiejose parapi-jose mirusiųjų parapijiečių pa-vardes. O po to buvo dar ren-kamos aukos Lietuvos evan-gelikų-liuteronų jaunimo sto-vyklai Vanaduose, kuri vyks birželio 28 d. - liepos 2 d.

Bendra giesmė „Su Dievu, kol susitiksim“ buvo užbaig-tas mirusiųjų prisiminimas Betanijos kapinėse.

Valteris Bendikas

• **Baltijos kraštų meno paroda ir vidurvasario po-būvis, vadinamas „Baltic Art Exhibition and Summer Solstice Reception“ vyks penkta-dienį, birželio 23 d. Čikagos Simfonijos centre, 220 South Michigan Ave, 6 val. vakaro. Sukvieskime kitataučius drau-gus ir patys gausiai susirinkime pasigėrėti ir pasididžiuoti Lie-tuvos, Latvijos ir Estijos za-vingu šiuolaikiniu menu ir įdomiais vidurvasario pap-ročiais. Bilietų kaina: \$30 iš anksto, \$40 tą vakarą. Rezervacijos: 630-986-8613.**

• **Sveikiname tėvus ir senelius Tėvo dienos progą.** Linkime sveikatos ir džiaugsmo. Nevarkite prie grilio, atva-ziokuokite pas mus skaniai pa-valgyti. Laukiame Jūsų! Irma ir Barbara, Sagil's resto-ranas, 6814 W. 87th Str., Burbank, IL 60459. Tel. 708-598-0885.

• **Namams pirkti pasko-los duodamas mažais mėnesi-niais įmokėjimais ir priena-mais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**